2017-035

Archeologienota
Ieper Stationsstraat 62-64

Verslag van Resultaten

Bert ACKE en Maarten BRACKE

19-4-2017

Titel: Archeologienota Ieper Stationsstraat 62-64

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke en Maarten Bracke

Projectcode bureauonderzoek: 2017C332

Intern projectnummer: 2017.035

Locatiegegevens: Ieper Stationsstraat 62-64, Aardestraat 1

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 45067 en Y: 171953; X: 45088 en Y: 171980

Kadastergegevens: Ieper, afdeling 1, sectie F, perceel nr. 592p, 592t (zie figuur 3)

Topografische kaart: zie figuur 1 en 2

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Joost Pauwels (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: Jan Decorte (erfgoedcoördinator bij onroerenderfgoeddienst CO_7)

Plaats en datum: Zelzate, 19/04/2017

© Maarten Bracke, p/a Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 4

1.1. WETTELIJK KADER 4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 4
1.2.1. VRAAGSTELLING 4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 6

2. BUREAUONDERZOEK 7

2.1. HUIDIGE TOESTAND 7
2.2. GEPLANDE WERKEN 10
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING 11
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING 11
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING 12
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING 14
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING 15
2.4. HISTORISCHE SITUERING 17
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING 27

3. SYNTHESE 29

3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 29
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK 29
3.3. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 30

4. SAMENVATTING 32

5. BIBLIOGRAFIE 34

6. BIJLAGE 35

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Ieper Stationsstraat 62-64, gelegen binnen de archeologische zone van de stad Ieper, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer bedraagt en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaarde gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd[1]. Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde personen, in hoofdzaak archeologen. Daarnaast werd ook beroep gedaan op de regiokennis van archeoloog Jan Decorte, erfgoedcoördinator bij onroerenderfgoeddienst CO_7. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt[2], de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius[3], een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van de evolutie van het plangebied gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.[4] Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.[5]

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

[2] http://www.geopunt.be/kaart

[3] http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/

[4] http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/

[5] http://www.ngi.be/topomapviewer/

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie wordt gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast wordt in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en worden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen wordt afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Archeoloog Jan Decorte, erfgoedcoördinator bij onroerenderfgoeddienst CO_7, werd om informatie gevraagd betreffende recent archeologisch onderzoek in de buurt van het projectgebied en werden de modaliteiten van dit project besproken.

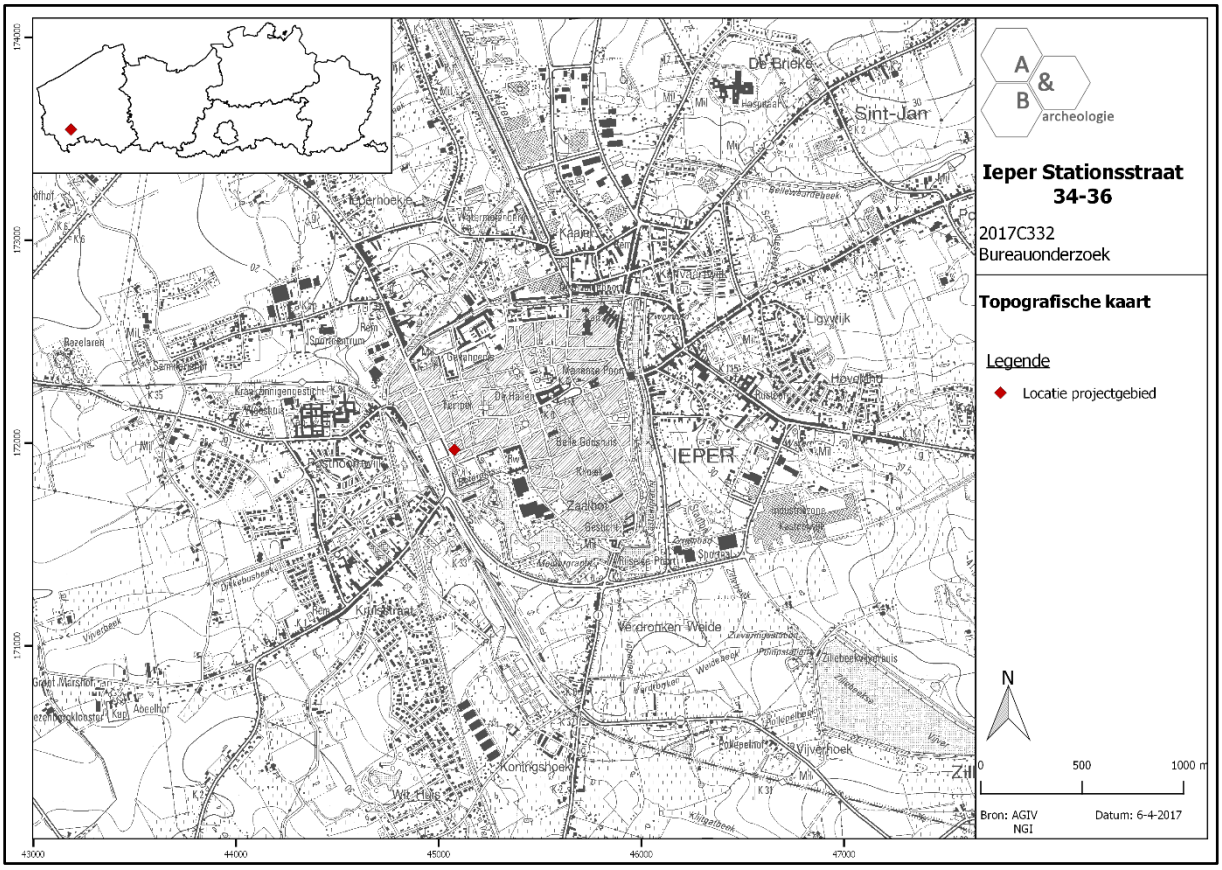
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. Deze waren toereikend genoeg om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en gefundeerde uitspraken te doen betreffende het vervolgtraject.

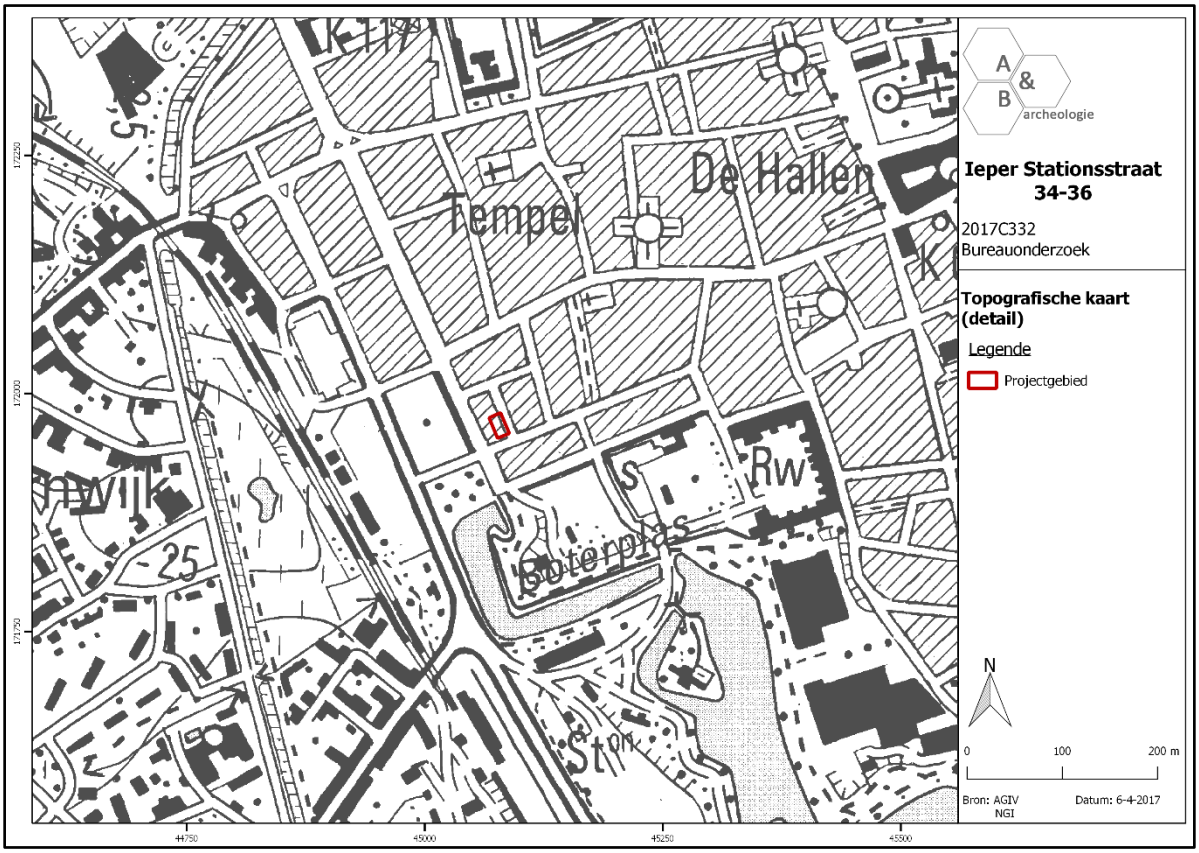
2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

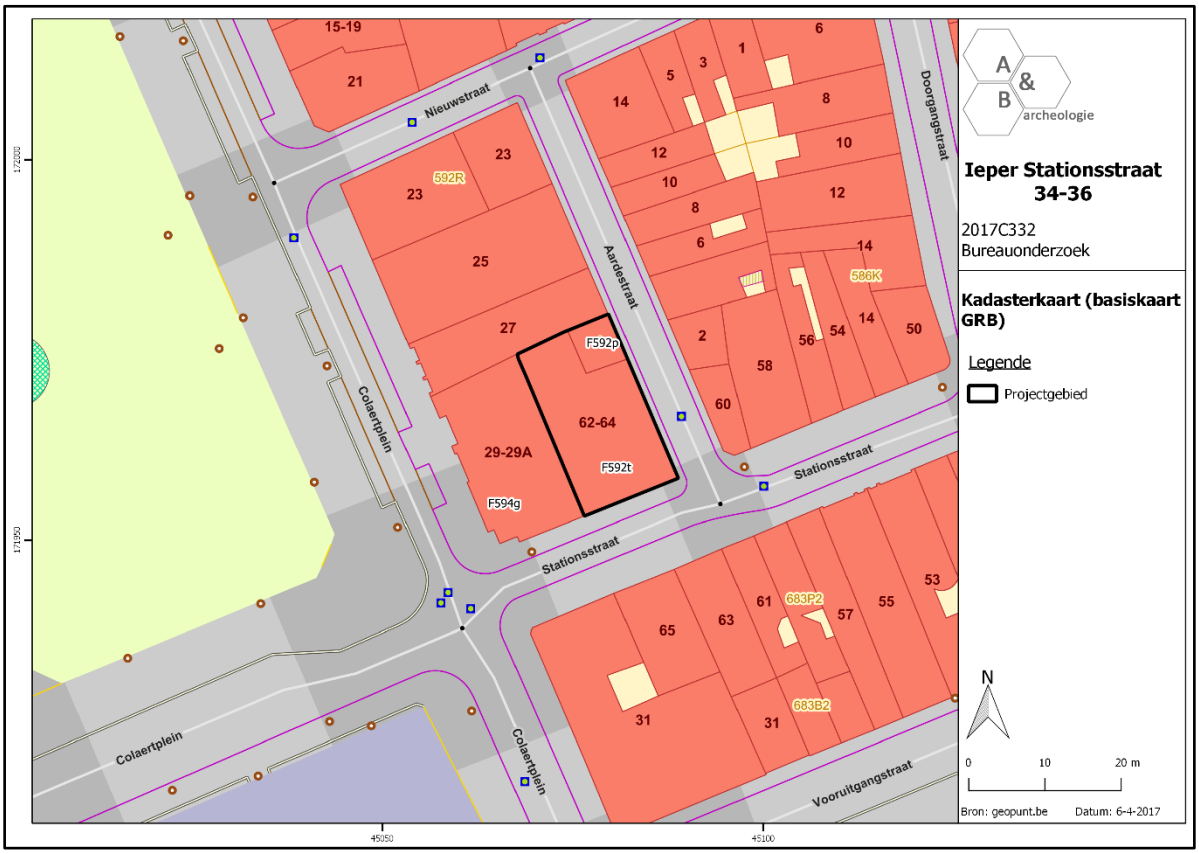
Het terrein van 305m² groot bevindt zich op de hoek van de Stationsstraat en de Aardestraat te Ieper, en betreft huisnummers 62-64 in de Stationsstraat en huisnummer 1 in de Aardestraat. Het plangebied bevindt zich in het westen van de stad Ieper, niet ver van het station. Het terrein is momenteel bebouwd en onderkelderd.

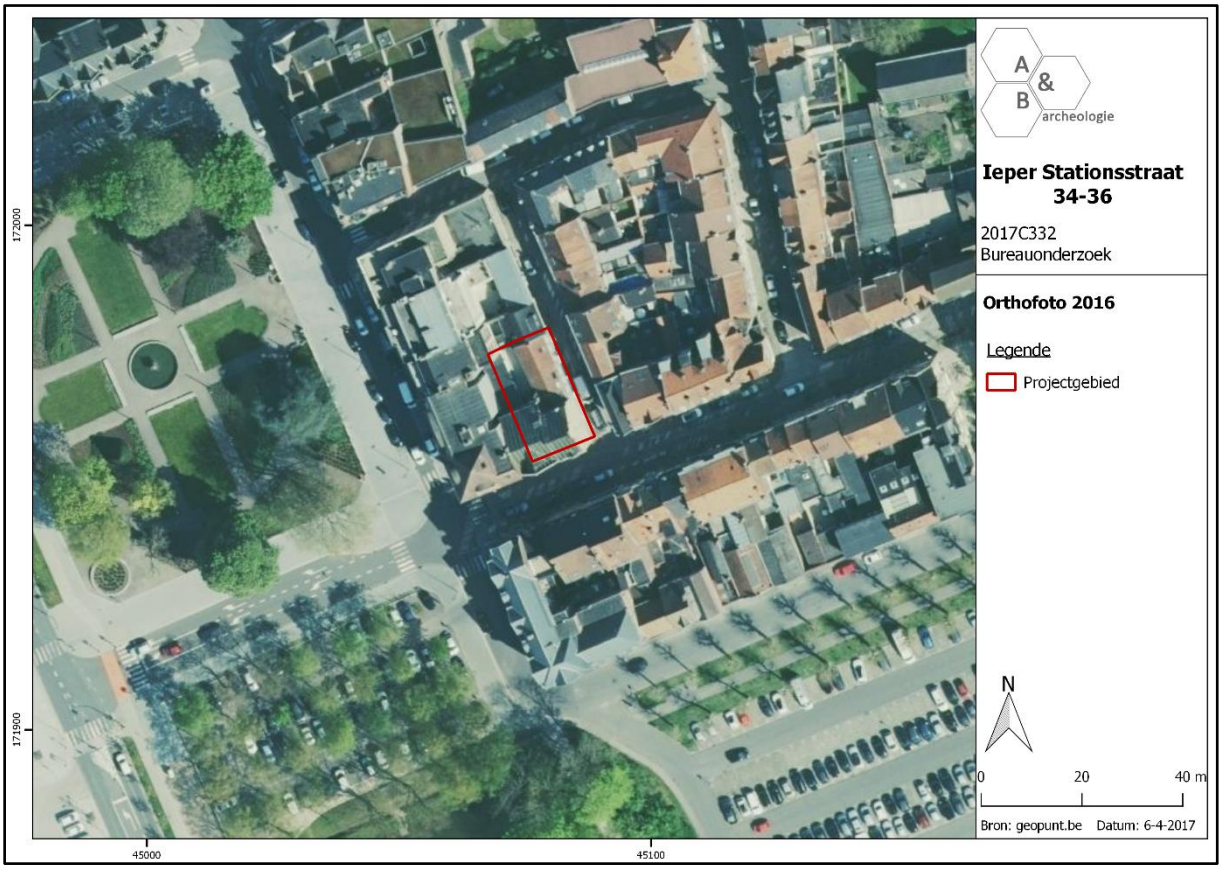
Figuur 1 Topografische kaart (bron: ngi.be).

Figuur 2 Topografische kaart, detail (bron: ngi.be).

Figuur 3 Kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Orthofoto 2016, met bovenaanzicht op de huidige bebouwing (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

De geplande werken omvatten het slopen van de huidige bebouwing en het oprichten van een meersgezinwoning. Voor de nieuwbouw wordt het perceel opnieuw volledig onderkelderd voor bergingen en garages. Hierbij dienen de bestaande kelders ongeveer 1m verder uitgediept worden, en dit over de volledige oppervlakte van het terrein. De onderzijde van de funderingsplaat van de nieuwe kelder komt ca. 3,00m onder het huidige (en nieuwe) maaiveld te liggen.

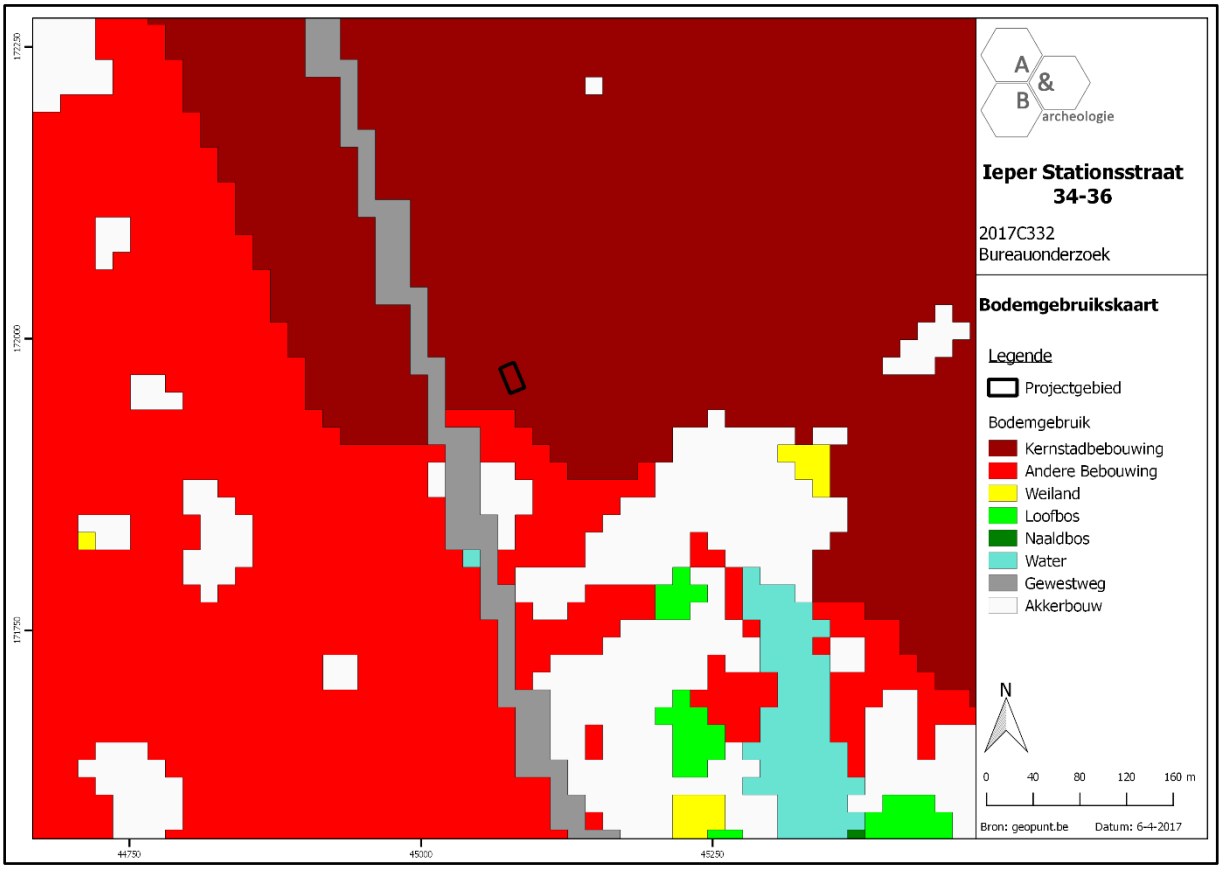
De bouwplannen zijn te raadplegen in bijlage bij deze nota.

2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

Het terrein bevindt zich op de hoek van de Stationsstraat en de Aardestraat te Ieper, en betreft huisnummers 62-64 in de Stationsstraat en huisnummer 1 in de Aardestraat. Het plangebied bevindt zich in het westen van de binnenstad Ieper. Ten westen bevindt zich het Colaertplein, nog meer ten westen bevindt zich het treinstation van Ieper. De onderzoekszone is een zuidoost-noordwest gericht bouwblok, haaks op de Statinsstraat en parallel aan de Aardestraat.

Op de bodemgebruikskaart staat het gebied aangeduid als kernstadbebouwing. De gebouwen op het plangebied waren tot voor kort in gebruik als handelspand en woning.

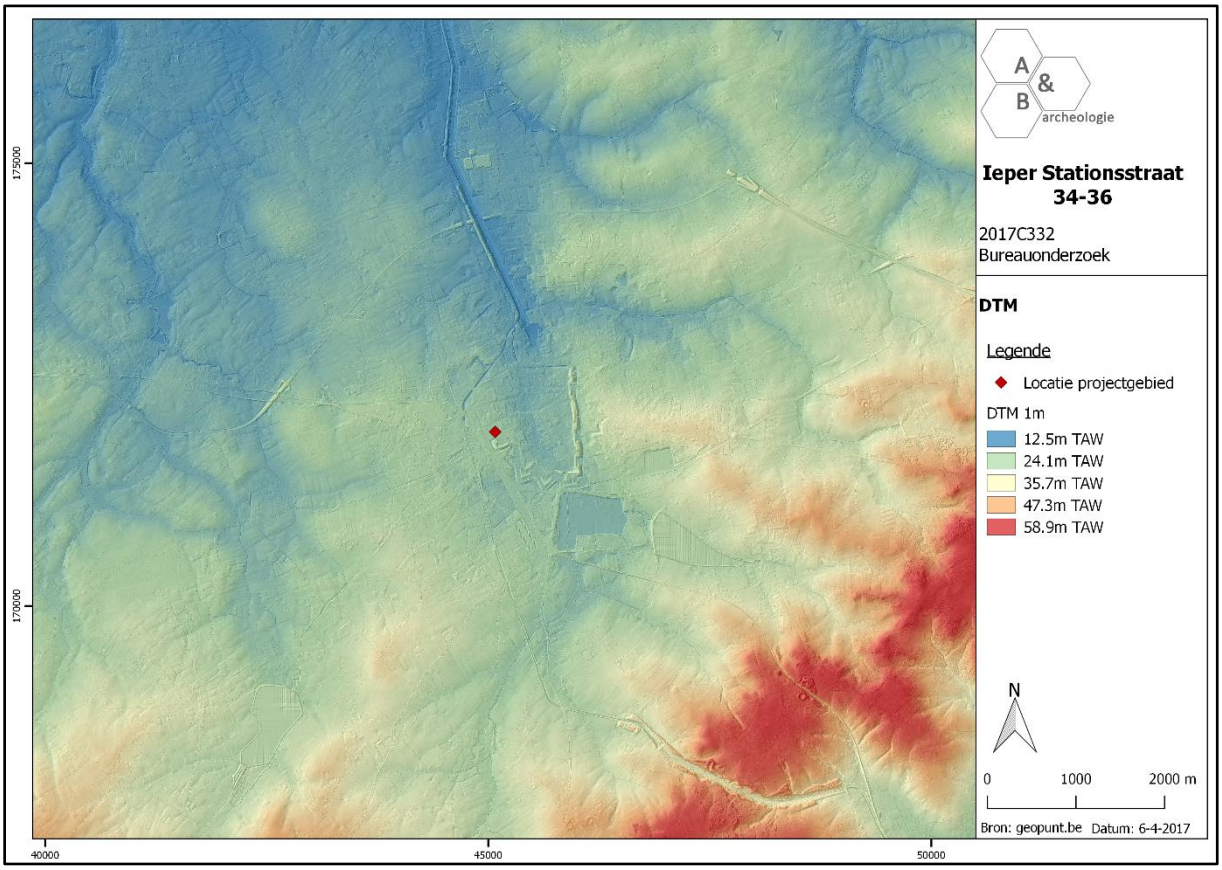

Figuur 5 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)

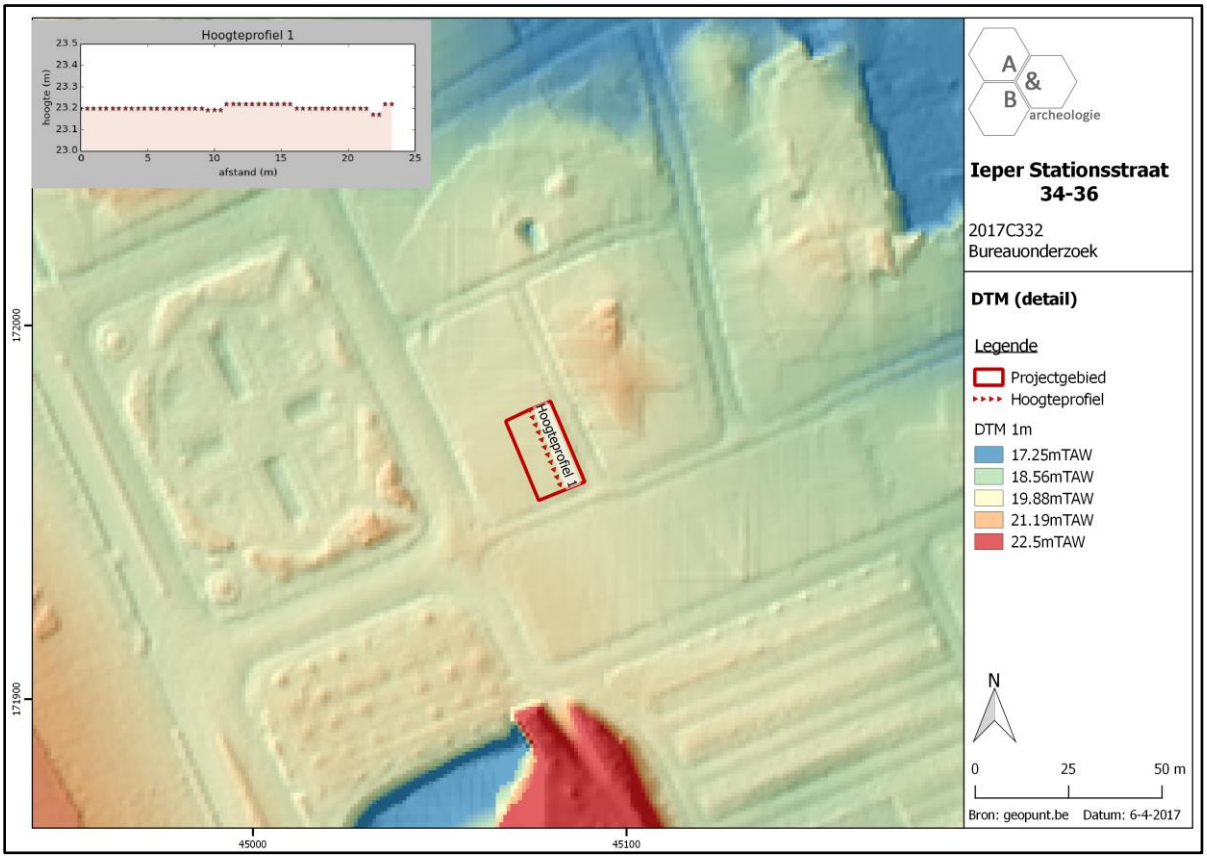
2.3.2. Landschappelijke situering

Ieper maakt deel uit van de Vlaamse zandleemstreek. Ten zuiden en oosten van de stad liggen enkele heuvelruggen die oplopen tot +58m TAW (ten oosten) en + 154m TAW (Kemmelberg, ten zuiden). Deze heuvels kennen uitlopers tot in de Ieperse deelgemeenten Voormezele en Hollebeke. Het grondgebied van de stad Ieper is minder hoog gelegen en helt licht af naar de Ieperlee, de waterloop die de stad van zuid naar noord doorkruist, toe. Het plangebied is vlak en bevindt zich op een hoogte van ca. +23,2m TAW.

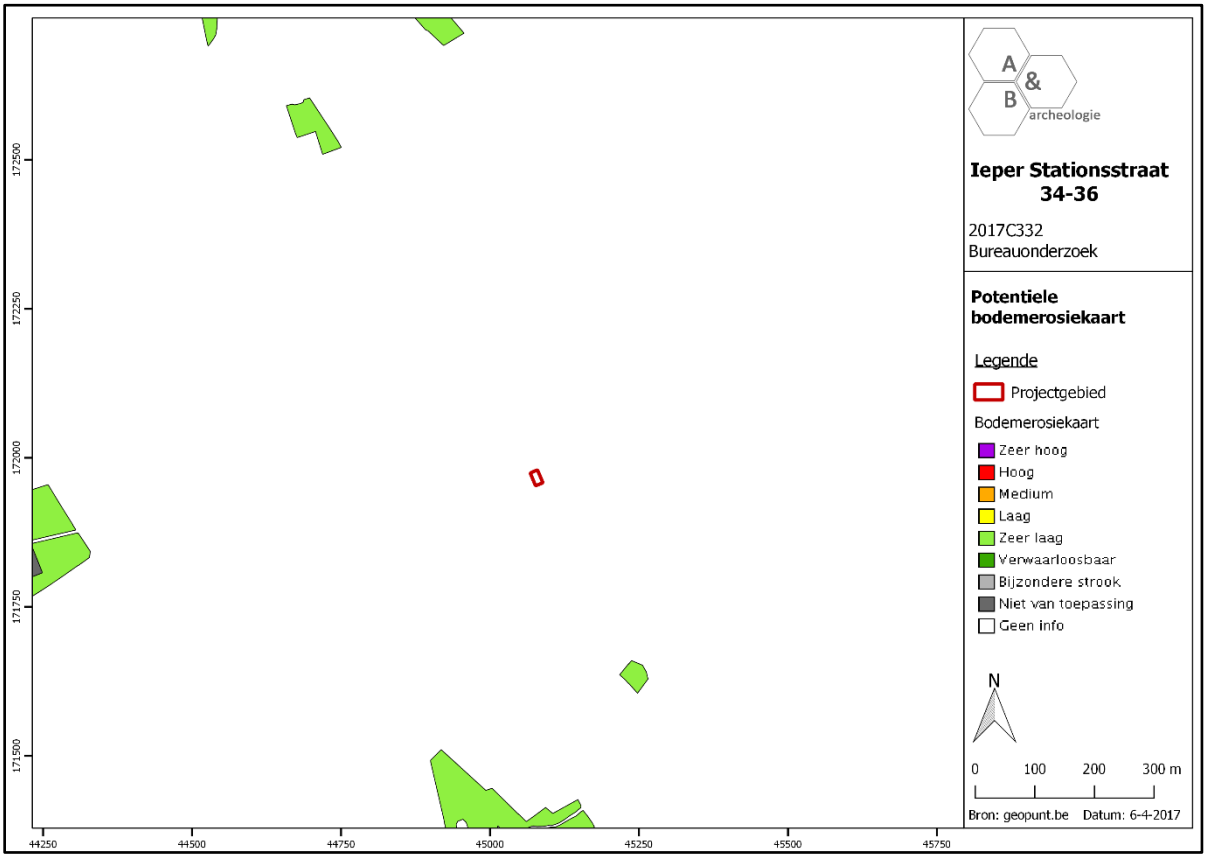
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet ingekleurd en is er aldus geen informatie beschikbaar. Gezien de ligging in de bebouwde binnenstad, zal de natuurlijke erosie de laatste eeuwen nihil zijn geweest.

Figuur 6 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

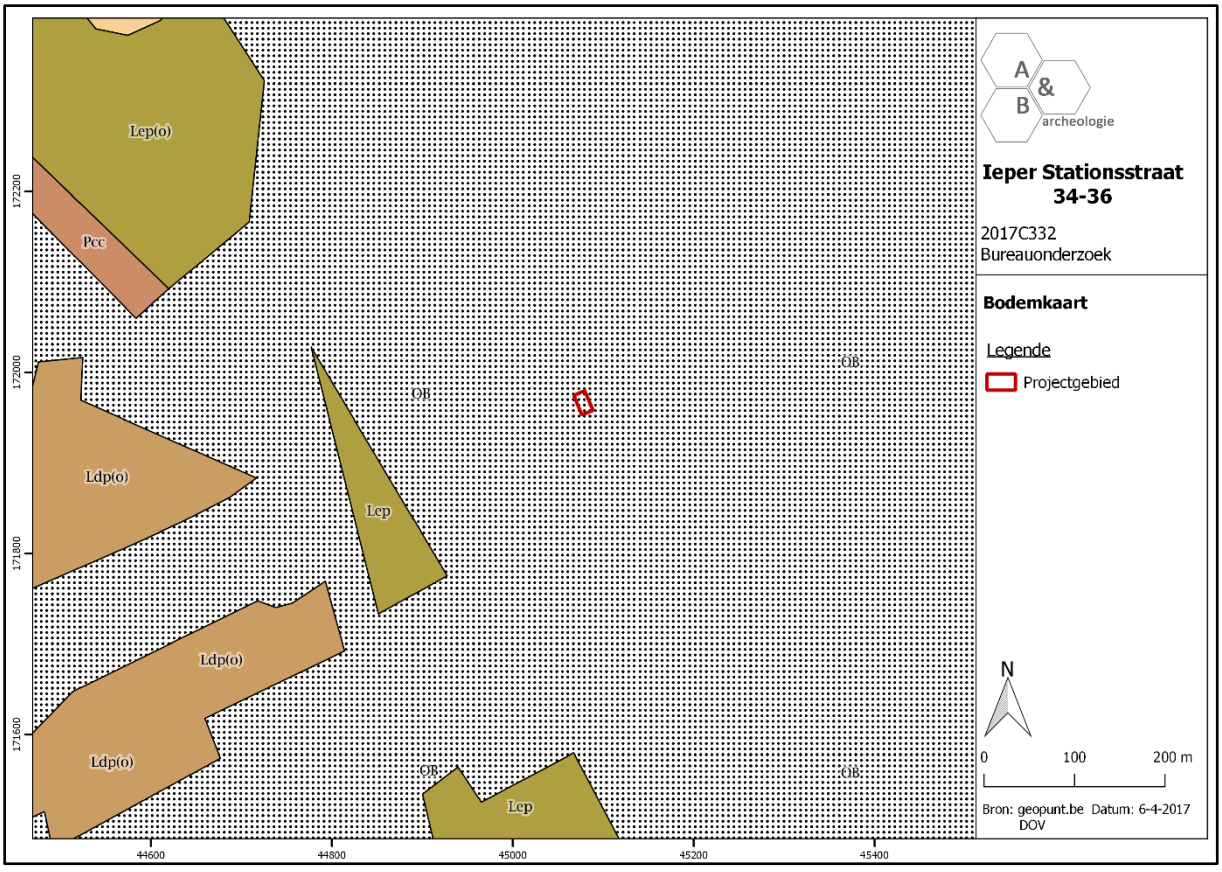
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, detail (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be)

2.3.3. Bodemkundige situering

Het volledige plangebied staat op de bodemkaart gekarteerd als bebouwde zone of type OB. Dit type bodem wordt geplaatst bij gebieden met antropogene kunstmatige gronden, veelal zones die bebouwd zijn en waarin reeds graafwerken zijn gebeurd voor het oprichten van de woningen. Geplaatst in een ruimer perspectief wordt een eerder natte zand- of zandleembodem verwacht op de site. De dichtstbijzijnde gekarteerde gronden geven een matig natte tot natte zandleembodem weer.

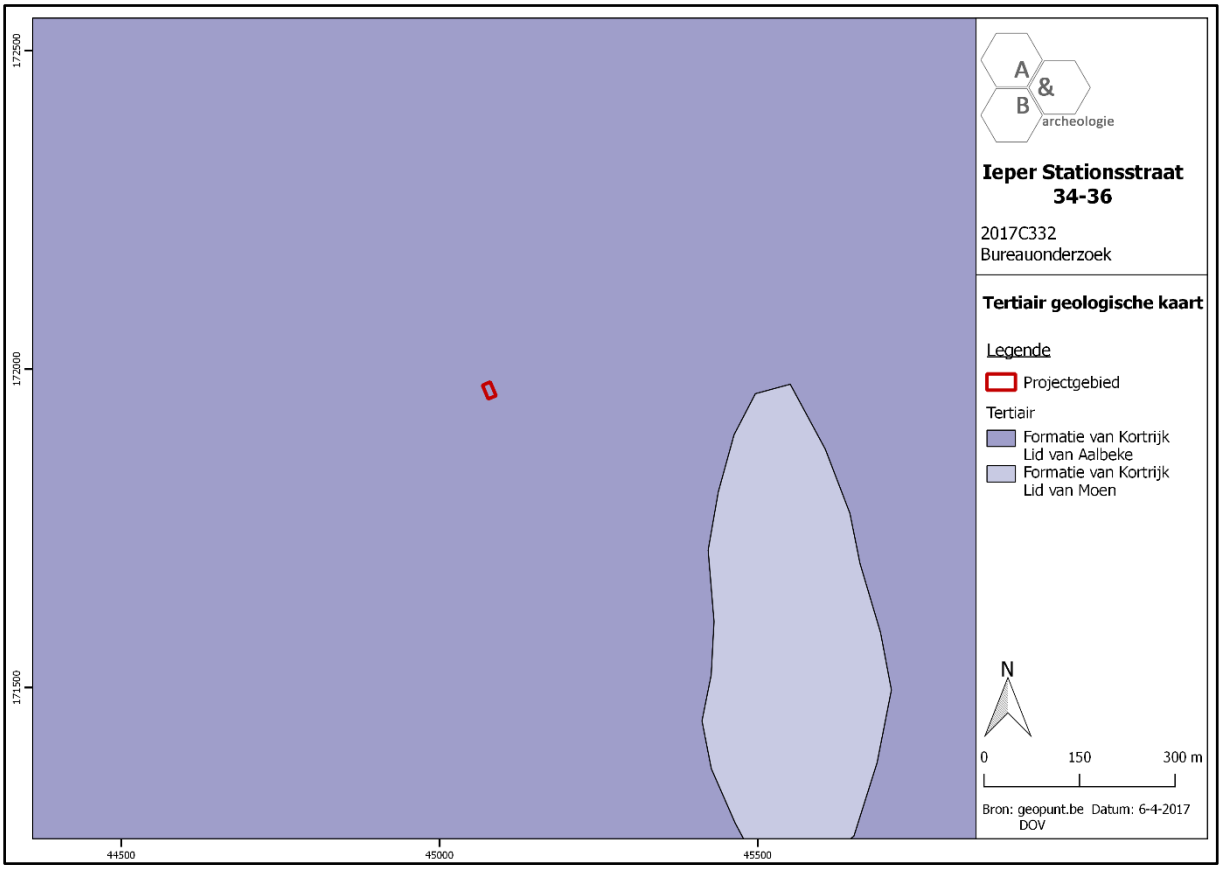
Figuur 9 Zicht op de bodemkaart (bron: geopunt.be).

2.3.4. Geologische situering

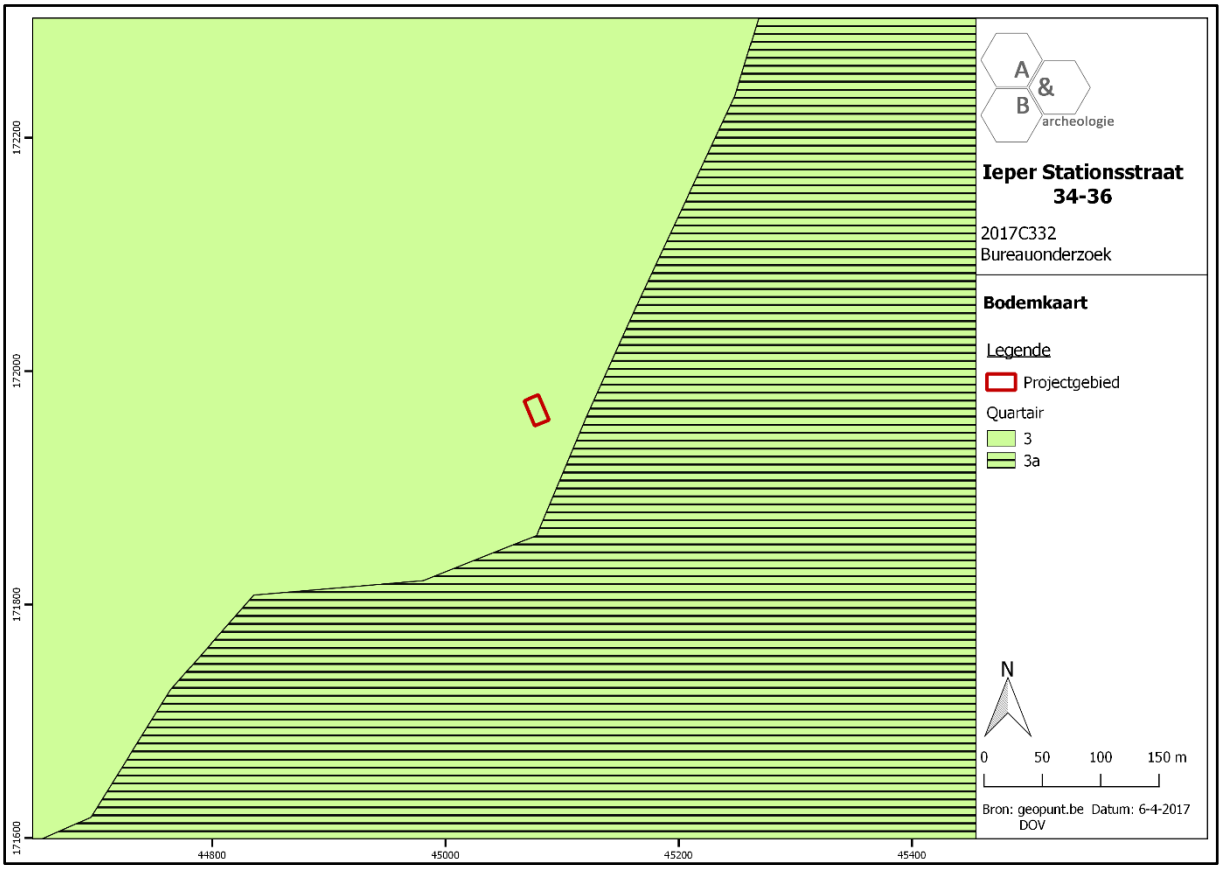
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, Lid van Aalbeke. Dit sediment, een homogene mariene afzetting zonder zandfractie, bestaat uit donkergrijze tot blauwe siltige klei met glimmers en is 12 tot 15m dik.

De Quartair geologische kaart geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit het type 3, wat wordt omschreven als niet holocene en/of tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie. Het betreft eolische afzettingen van zand tot silt van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen (code **E***LPw*), mogelijk kunnen ook hellingsafzettingen van het Quartair (**H***Q*) aanwezig zijn. Eronder komen fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (laat-Pleistoceen) voor (code **F***LPw*).

De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 10 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 11 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering

- **Algemeen**[6]

Ieper kwam tot stand op het kruispunt van de Ieperlee (oorspronkelijk de Iepere) en de landweg Brugge-Rijsel. De oudste vermelding van Ieper - *Ypra* (de Iepere) - dateert uit 1066 en is een waternaam die mogelijk 'met iepen begroeid' betekent. Vermoedelijk gaat de oorsprong vroeger in de tijd terug, omdat er historische gegevens zijn die op de aanwezigheid van een Karolingisch domein kunnen wijzen. In de 12de en 13de eeuw groeit de plaats explosief uit tot een echte grootstad. De ligging op het kruispunt van de weg Brugge-Rijsel met de Ieperlee was allesbepalend. De Ieperlee maakte de verbinding met de Vlaamse kustvlakte, die een immense wolproductie kende, en ook met Brugge, die andere Vlaamse metropool. De landweg verbond Ieper opnieuw met Brugge, maar ook met het Leiebekken en Noord-Frankrijk. Deze samenloop van omstandigheden activeerde in combinatie met de uitstekende plaatselijke waterkwaliteit een belangrijke productie van en handel in textielproducten.

Aanvankelijk waren er verschillende kernen. Die rond de Sint-Pieterskerk was vermoedelijk de vroegste inplanting. Dit *patrocinium* laat toe aan de vroege middeleeuwen te denken. Deze handelsnederzetting was in 1127 al voorzien van een D-vormige omwalling die op de Ieperlee aansloot. Iets noordelijker kwam de kern rond de Sint-Maartenskerk tot stand. Dit was of evolueerde tot een grafelijke stichting. Sint-Martinus is immers een *patrocinium*, dat ook op de vroege middeleeuwen wijst. Naderhand werd er een motteheuvel met neerhof ingeplant; een geheel dat op het eind van de 11de eeuw evolueerde en uitbreidde tot een burgerlijke nederzetting. Tot op heden is voor de omwalling hiervan één bewijs geleverd. Op het kruispunt van de Diksmuidestraat en de De Volsbergestraat-Henri Cartonstraat werd n.a.v. een vondstmelding een gracht en brugconstructie geregistreerd bij rioleringswerken. Andere aanwijzingen kunnen in de percelering gezien worden, o.a. aan de Korte Torhoutstraat. Andere kernen gaan tot de 12de of de 13de eeuw terug. Zo ontstond in het tweede kwart van de 12de eeuw de parochie Sint-Jacobs, oostelijk tussen Sint-Pieters en Sint-Maartens. Noordelijker worden de parochies Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen in 1196 en Sint-Jan in 1200 voor de eerste maal vermeld. Duidelijk is wel dat de oudste ontwikkeling zich ten oosten van de Ieperlee situeerde. Pas in de eerste helft van de 13de eeuw werd ook westelijk van de Ieperlee uitgebreid en werd de vallei ingenomen. De Sint-Niklaasparochie ontstond op de westelijke oever van de Ieperlee. De kerk was er zeker al vóór 1233. Iets verderop, meer zuidoostelijk, moet de Sint-Kruisparochie gesitueerd worden. Het kerkhof werd in 1277 gewijd. Dichter bij de stad lag het Tempelgebied. Ten zuiden bevond zich Sint-Michiels, waarvan de eerste vermelding vóór 1249 valt. Geleidelijk zou daarna het gebied tussen de verschillende kernen dichtslibben.

Bij de aanleg van de vesten (1214-1248) werd een bepaald gedeelte hieruit gelicht en afgezonderd binnen een omwalling. Zo ontstonden er feitelijke buitenwijken en werd het fenomeen 'voorgeborchten', dat al in de 12de eeuw vermeld werd, geofficialiseerd. Onze-Lieve-Vrouw ten Brielen, Sint-Jan, Sint-Michiels en Sint-Kruis kwamen zo buiten de omwalling te liggen. Sint-Niklaas, een recente stichting, werd wel opgenomen binnen de vesten, het Tempelgebied dan weer niet. Het

[6] Overgenomen uit: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Historische stadskern van Ieper*, *Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140005 (geraadpleegd op 14 april 2017).

lijkt erop dat de Tempeliers doelbewust buiten de omwalling zijn gehouden. Het leverde alleszins een rare basisvorm op. Er werd bij de grachtenaanleg wel geprofiteerd van de 'aangeboden' topografie, de lager gelegen gebieden zoals de Boterplas, het 'Ketelquaet', de omwalling van de Sint-Pietersparochie en de omwalling van het neerhof van de Zaalhofmotte. Dit was de motte van de graven van Vlaanderen, opvolger van de motte aan Sint-Maartens en uitgebouwd door Diederik van den Elzas na 1127 op de westelijke oever van de Ieperlee.

De vier buitenwijken werden in het begin van de 14de eeuw alsnog opgenomen binnen een ruimere omwalling. De 'Uterste Veste' was 7,6 km lang en bestond uit een 18 m brede en 2 m diepe gracht met aan de binnenkant een aarden wal en palissade. Op de uitvalswegen kwamen nieuwe poorten tot stand, zoals de Nieuwe Komenpoort. Deze versterking was onverdedigbaar, maar gaf een gevoel van veiligheid. Archeologisch onderzoek heeft ondertussen aangetoond dat ook de resten van deze wijken nog zeer sprekend kunnen zijn. De economische achteruitgang en het beleg van 1383 bezegelden het lot van de 'Uterste Veste' en ook van de parochies Sint-Michiels en Sint-Kruis. Beide kerken werden al in 1384 afgebroken. Het Iepers bestuur besliste (onder invloed van de graaf Lodewijk van Male en de hertog van Bourgondië, Filips de Stoute, die hem opvolgde) dat de buitenwijken niet heropgebouwd zouden worden.

Op het einde van de 14de eeuw maande de Bourgondische hertog Filips de Stoute Ieper aan de stad krachtdadig te versterken. Er werd daarbij teruggevallen op het tracé van de 13de-eeuwse omwalling. De bouw van een stenen stadsmuur, voorzien van torens en poorten en een aarden binnenwal was een gigantische onderneming, In 1409 waren de Bourgondische vesten een feit. Ter hoogte van de poorten worden vanaf het einde van de 16de eeuw bolwerken/bastions uitgebouwd (Stubbe e.a. 2003).

Gaandeweg verloor Ieper aan belang en verwerd tot een stadje van lokaal belang, dat enkel nog een bepaalde interne evolutie kende. Ook hier waren de eerste helft van de 17de eeuw en de tweede helft van de 18de eeuw belangrijk als wederopbouw- en nieuwbouwmomenten voor verschillende religieuze en burgerlijke instellingen. Ook particuliere initiatieven bleven niet uit.

De ligging van de stad tijdens de opeenvolgende conflicten tussen Fransen en Spanjaarden zorgde ervoor dat Ieper in de 17de-18de eeuw uitgebouwd werd tot een performante vesting. Vooral Vauban liet imposante versterkingswerken bouwen, die de stadsrand transformeerden in een brede strook van grachten, ravelijnen, bastions, hoornwerken, … en daarnaast waren ook kazernes, kruitmagazijnen en drenkplaatsen nodig. Herhaalde malen zijn dergelijke resten al aangesneden. Bij verschillende vondstmeldingen aan de Leopold III laan, de Polenlaan, de Pennestraat, de Maarschalk Haiglaan, de Tulpenlaan en het Minneplein was dat het geval. Naderhand deden de Hollanders het vanaf 1817 nog eens over. Zo verbouwden ze o.a. het Spaans kasteel of citadel, uit de 16de eeuw, dat Vauban vervangen had door het hoornwerk van Antwerpen in het laatste kwart van de 17de eeuw, nog eens ingrijpend.

Figuur 12 Ontwikkeling van de stad Ieper: I: twee kernen in de 11de eeuw; II: Ieper tot het einde van de 12de eeuw; III: De uitbreidingen van de 13de eeuw met aanduiding van de site in het rood; IV: Ieper en het verloop van de tweede omwalling (Uterste Veste) in de 14de eeuw (overgenomen uit: X, 2016, p. 5).

Oorspronkelijk waren binnen de 13de-eeuwse omwalling slechts een tweetal kloosters gevestigd. Enkel de predikheren en de minderbroeders raakten erin. Andere ordes moesten hun heil zoeken inde buitenwijken. Dit was het geval voor de augustijnen (eremieten), de geschoeide karmelieten, Hemelsdale, de clarissen en enkele begijnhoven. Vanaf de 15de eeuw veranderde de situatie. Verschillende ordes konden *intra muros* meerdere huizen aanschaffen en er refuges inrichten (Stavele-Eversam, augustijnen, Lo, Waasten, Voormezele, Roesbrugge, Mesen en Zonnebeke-Nonnebossen). Soms werden ze, zeker na de godsdiensttroebelen, tot serieuze complexen uitgebouwd, zoals die van de ongeschoeide karmelieten, jezuïeten, augustijnen, kapucinessen, benedictijnen (Sint-Jan) en arme klaren. In de 16de eeuw werd het bisdom Ieper gecreëerd en kwam het bisschoppelijk paleis tot stand. Daarnaast zijn uiteraard nog hospitalen, godshuizen en andere liefdadigheidsinstellingen het vermelden waard.

Ook de burgerlijke architectuur heeft onmiskenbare sporen nagelaten. Bepaalde gebouwen van de grafelijke en stedelijke administratie, de gildehuizen, de gevangenis, … zijn inmiddels al aangesneden. Ook de sporen van de Ieperse drinkwaterregie mogen hierbij gerekend worden. Bij de noodopgravingen in de Ieperse binnenstad zijn resten van houten, bakstenen en ijzerzandstenen constructies aangetroffen. Soms kon de verstening van een houten gebouw aangetoond worden. Er komen ook (houten) constructies op bakstenen poeren voor. Daarbij is het onderscheid tussen woon-, werk-, opslag- of handelsruimte zeker niet altijd even duidelijk. In die zin is voortgezet gedetailleerd onderzoek nodig.

Ook zijn al diverse aanwijzingen voor artisanale activiteit aangetroffen. Leerlooierskuipen (Kauwekijnstraat) en steenovens (Westkaai) zijn uiteraard eenduidig. Daarnaast zijn tal van ovenstructuren gevonden, die niet nader kunnen geïdentificeerd worden. Ze kunnen zowel in de lakennijverheid (ververij) als de metaalverwerking thuishoren. Ook zijn er ambachten waarvan de infrastructuur totaal niet gekend is. Zo zijn brouwerijen, vollerijen, … nog onbekend terrein.

Hoewel gelegen buiten de frontlinie, werd de oude Ieperse binnenstad zo goed als volledig verwoest tijdens Wereldoorlog I. Tijdens de jaren ’20 van de 20ste eeuw en later volgden grote wederopbouwwerken.

- **Siteniveau**

De Stationsstraat is een min of meer oostwest georiënteerde straat tussen het Colaertplein in het westen en de Tempelstraat in het oosten. De straat was oorspronkelijk Vleeshouwersstraat genoemd, waarschijnlijk naar de zuidwestelijke straathoek (eertijds zogenaamd "Scottenhouc") met een omheind open terrein voor het slachtvee. Deze zone bleef onbebouwd tot in de 17de eeuw. Mogelijk waren er slachters en beenhouwers gevestigd in de straat. Sinds 1898 wordt de straat Stationsstraat genoemd, als rechtstreekse verbindingsweg met het station dat in 1853-1854 werd gebouwd. Straat lag oorspronkelijk aan de binnenzijde van en parallel met de middeleeuwse zuidelijke vestingmuur, vanaf de Tempelpoort tot in het westen. De straat is van oudsher bebouwd aan beide zijden (zuiden: o.a. vanaf 1403 tuchthuis, later protestantse bidplaats en magazijn; kazerne; noorden: o.a. 16de eeuw tot 1742 schuttershof met kapel van de Sint-Sebastiaansgilde, vanaf circa 1773 tot aan de Franse Revolutie benut als armenschool zogenaamd "Sint-Sebastiaansschool", en in 1818 verbouwd en uitgebreid tot militair hospitaal). De wederopbouw na WO I behield het vooroorlogs straattracé en de pandenindeling, en de straat kreeg een dominerende handelsfunctie resulterend uit de nabijheid van het station.[7]

De bebouwing aanwezig op de site is vastgesteld als bouwkundig erfgoed en wordt als volgt omschreven: “Handelshuis met recente begane grond (winkelpuien), samenvoeging van respectievelijk eclectisch enkelhuis - gedateerd 1922 in rechter dakkapel - en "traditioneel" trapgevelhuis.”[8]

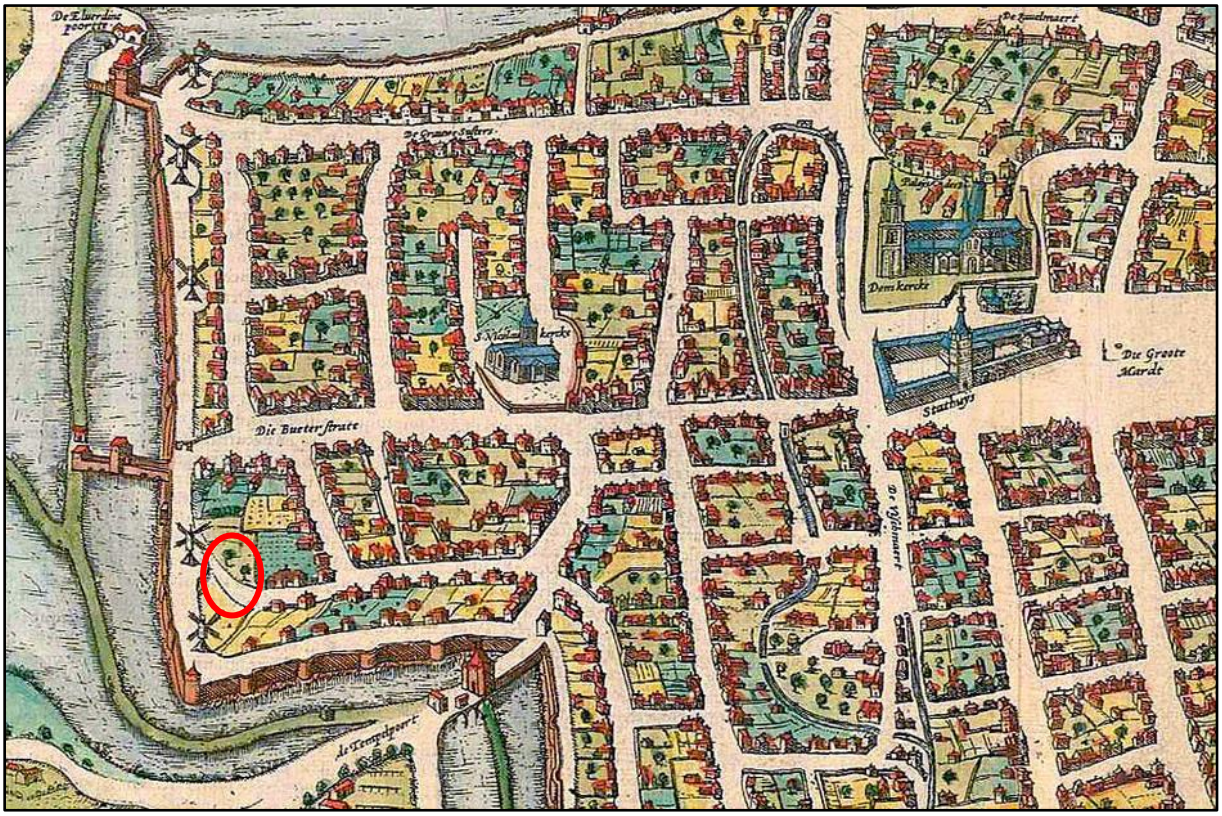
[7] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Stationsstraat*, *Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/104058 (geraadpleegd op 19 april 2017)

[8] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Handelshuis*, *Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/30571 (geraadpleegd op 14 april 2017).

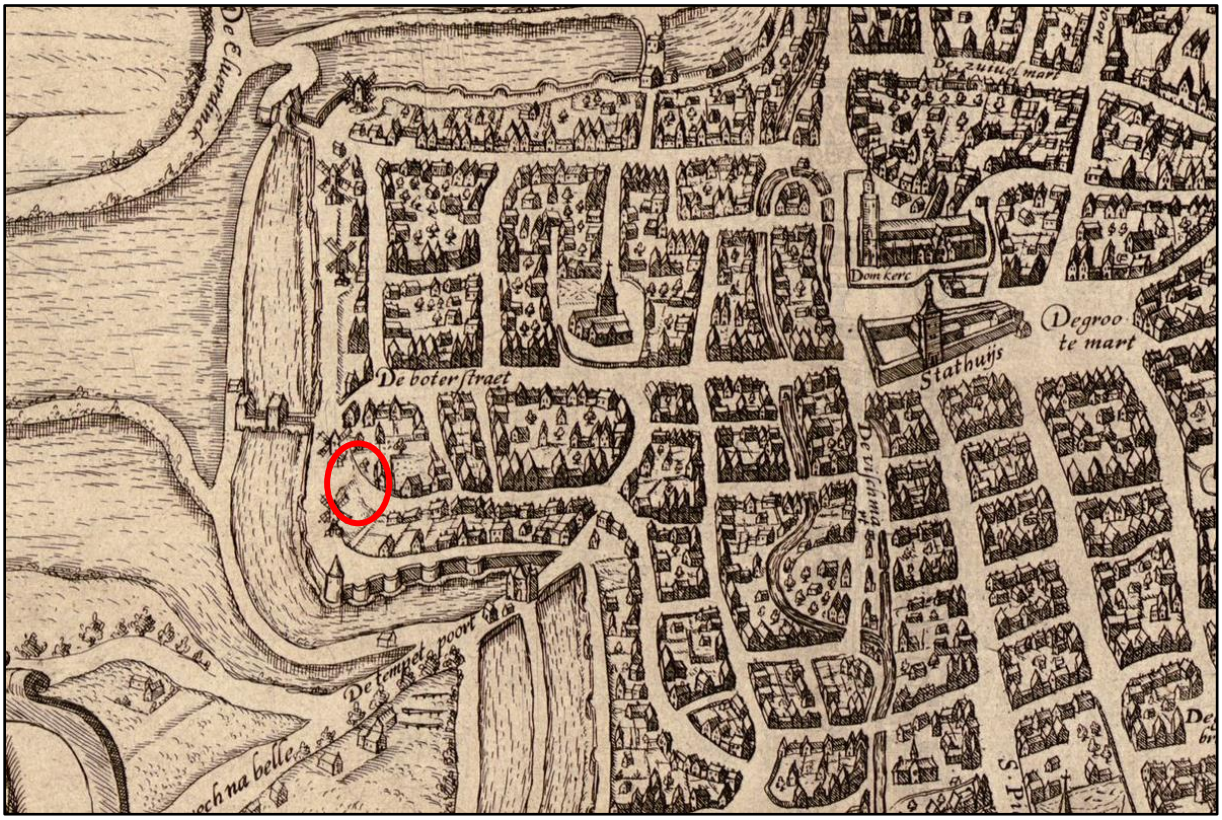
Op de kaart van Braun en Hogenberg uit eind 16de eeuw is duidelijk te zien dat de site zich binnen de stadsomwalling bevindt. Het is echter onduidelijk of er reeds bebouwing aanwezig was op het terrein; de site lijkt zich in een meer open omgeving binnen de stad te bevinden. De Aardestraat is nog niet aangeduid op de kaart, de huidige Stationsstraat wel. Het is niet eenvoudig de site exact te lokaliseren, bovendien moet er ook rekening mee gehouden worden dat 16de- en 17de-eeuwse kaarten niet steeds accuraat en correct zijn. Net ten westen van de site, op de omwalling, wordt een molen weergegeven. Mogelijk is de kromming in de straat naar deze molen toe te identificeren als een voorloper van de Aardestraat, maar dat is niet met zekerheid te stellen. Eenzelfde situatie is te zien op een vroeg 17de-eeuwse kaart. Op de Ferrariskaart uit eind 18de eeuw staat op de plek van de site bebouwing aangegeven, en ook de huidige Aardestraat is voor het eerst duidelijk zichtbaar. Op de meer accurate 19de-eeuwse kaarten is het opvallend dat de huidige Stationsstraat ter hoogte van de site werd afgedamd door een bouwblok (ook reeds zichtbaar op Ferrariskaart).[9] Het bouwblok werd midden 19de eeuw afgebroken en de huidige Stationsstraat werd doorgetrokken tot aan het station, zoals te zien op de kaart van Vandermaelen. Na Wereldoorlog I werd de straat in zo goed als dezelfde vorm heraangelegd en werd nieuwe bebouwing opgetrokken op de site.

Als conclusie kan gesteld worden dat er minstens sinds eind 18de eeuw bebouwing aanwezig was op de site. Sinds de 13de eeuw was het plangebied opgenomen binnen de stadsvesten. De site lag steeds aan de zuidwestelijke rand van de stad, niet veraf van de omwalling. Er kan verondersteld worden dat het projectgebied in de late middeleeuwen en 16de-17de eeuw nog niet zo dicht was bebouwd als nu, en dat er eerder een verspreide bewoning was met achtererven waarop mogelijk agrarische en artisanale activiteiten plaatsvonden. Mogelijk maakte het perceel deel uit van de "Scottenhouc", een omheind open terrein voor het slachtvee, maar dat is niet met zekerheid te stellen.

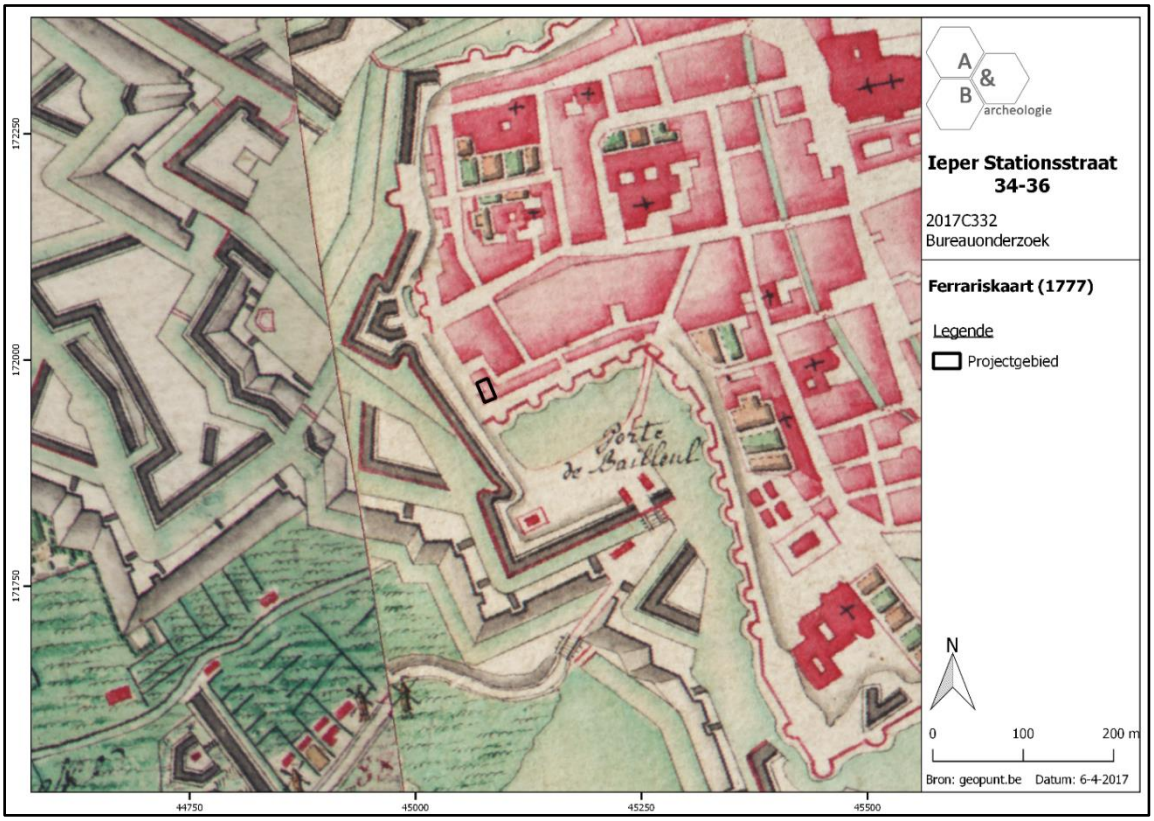
[9] Is dit bouwblok mogelijk de identificeren als de voormalige "Scottenhouc", een open terrein dat sinds de 17de eeuw is bebouwd? Komt dit eventueel overeen met het onbebouwd perceel aangeduid op de 16de- en 17de-eeuwse kaarten net ten zuiden van de bocht van de mogelijke Aardestraat?

Figuur 13 Uitsnede uit de kaart van Braun en Hogenberg, 1581-1588 (bron: www.sanderusmaps.com).

Figuur 14 Uitsnede uit een vroeg 17de-eeuwse kaart (bron via cartesius.be: http://uurl.kbr.be/1035847).

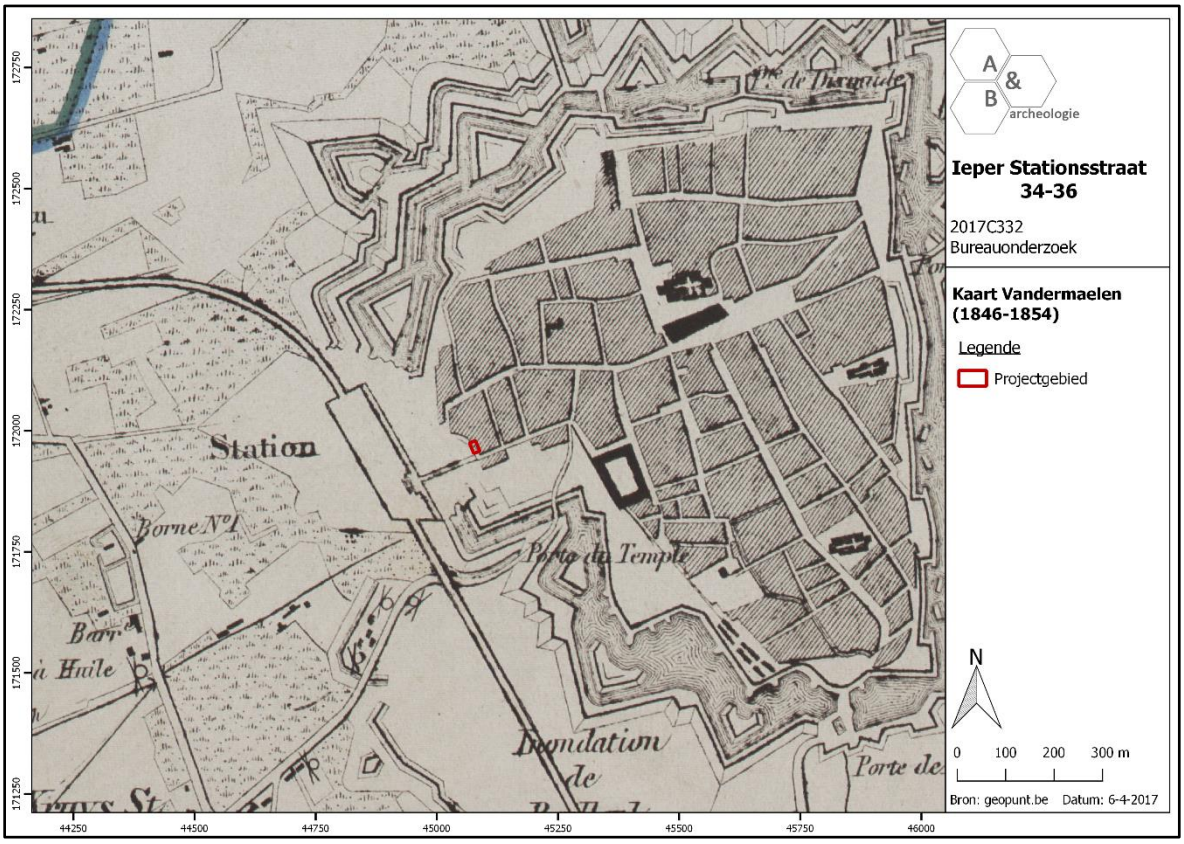
Figuur 15 Aanduiding van de site op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het noorden opschuiven.

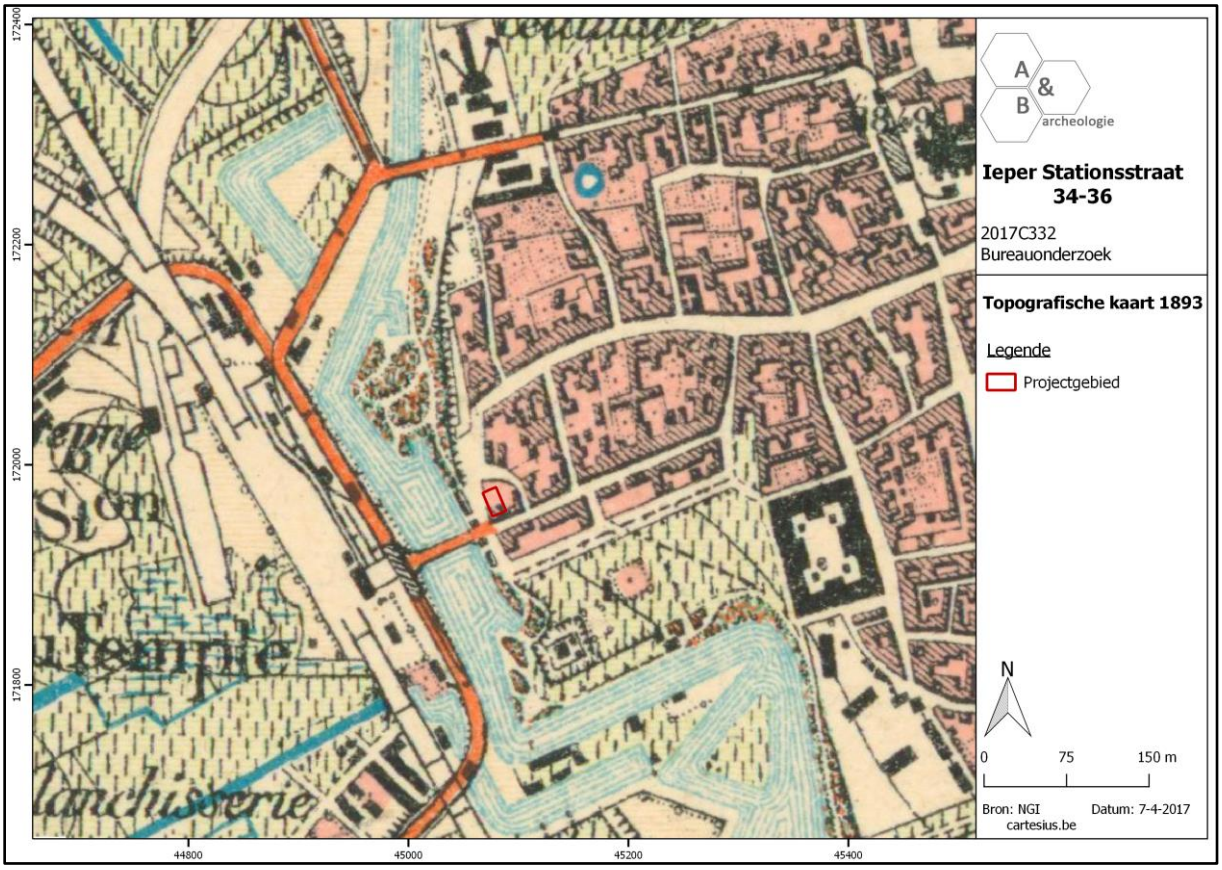
Figuur 16 Aanduiding van de site op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het zuidwesten opschuiven.

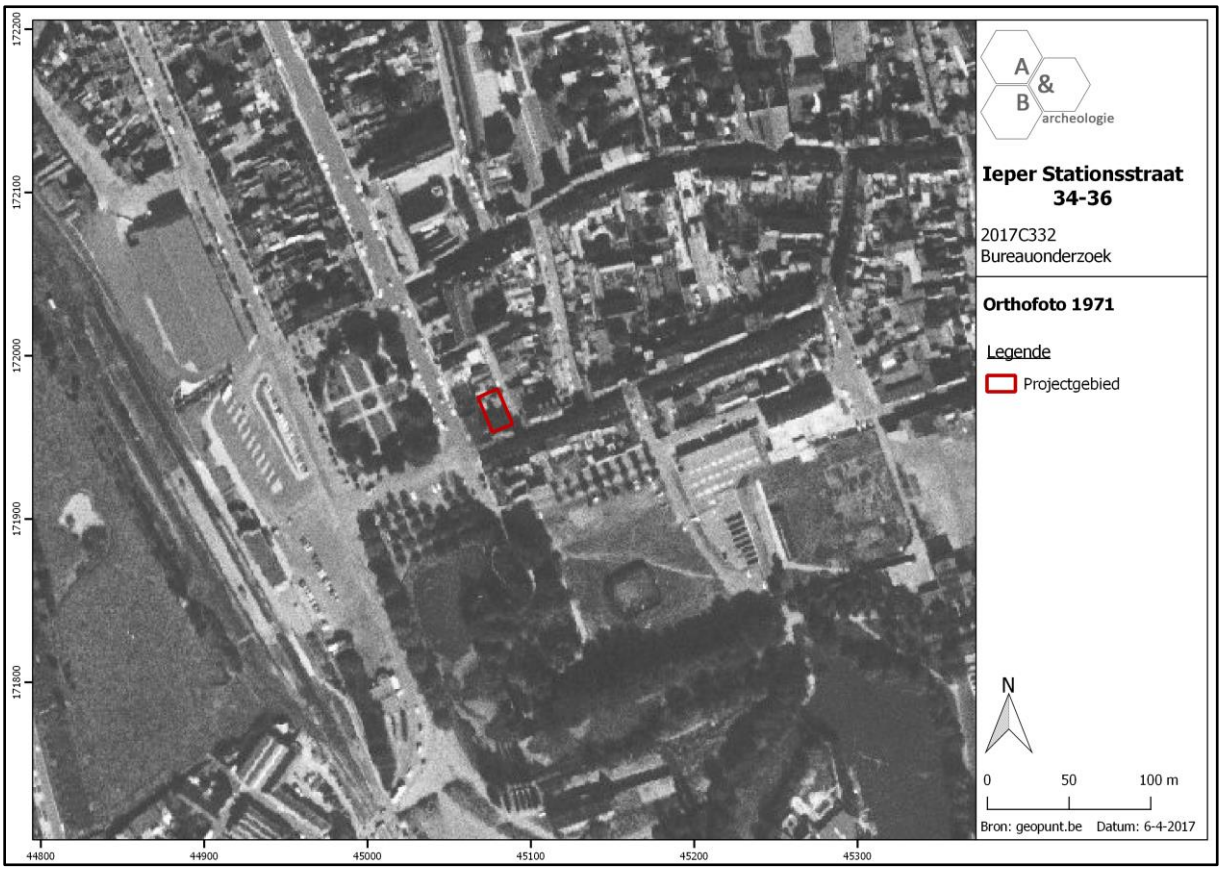
Figuur 17 Aanduiding van de site op de Poppkaart, midden 19de eeuw (kaart aangeleverd door Jan Decorte).

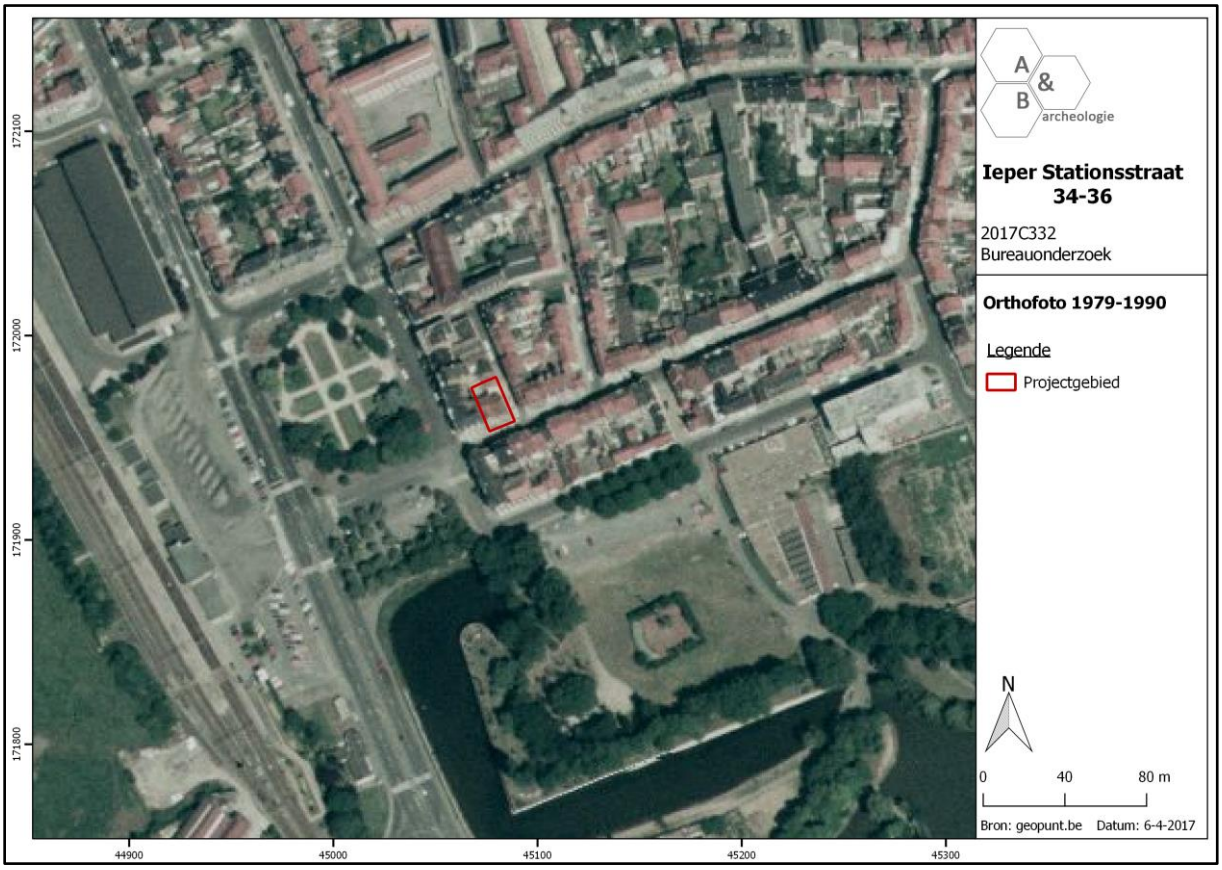
Figuur 18 Aanduiding van de site op de Vandermaelenkaart (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het westen opschuiven.

Figuur 19 Aanduiding van de site op de topografische kaart van 1893 (bron: cartesius.be). De projectie moet iets naar het oosten opschuiven.

Figuur 20 Aanduiding van de site op de orthofoto van 1971 (bron: geopunt.be).

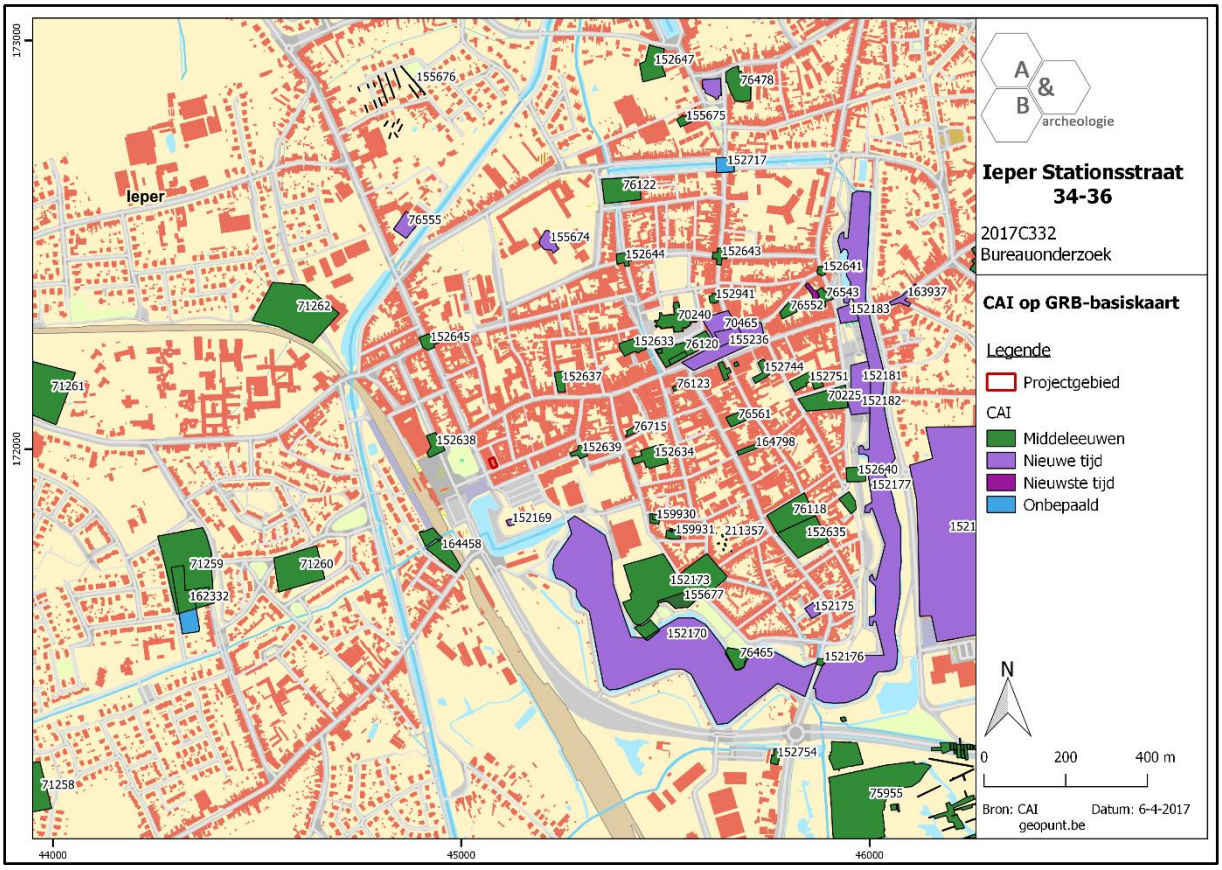

Figuur 21 Aanduiding van de site op de orthofoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) wordt duidelijk dat de directe omgeving van het plangebied een eerder blinde vlek is wat betreft archeologische sites. Waar in het centrale en oostelijke deel van de stad toch heel wat CAI-locaties gekend zijn, is er in het westelijke deel van Ieper nog maar amper onderzoek gebeurd. Het meest relevante onderzoek, uitgevoerd in 2014 door Monument Vandekerckhove nv naar aanleiding van rioleringswerken op het Colaertplein, is nog niet aangeduid op de CAI. Daarbij werden resten van de zowel de oude stadversterkingen (stadsmuur) als sporen van middeleeuwse bewoning/activiteit aangetroffen. Deze middeleeuwse sporen liepen door tot 2 à 3m onder het huidige maaiveld. Hoewel de situatie niet helemaal kan doorgetrokken worden naar die van het plangebied (aangezien de site van het Colaertplein meer tot de zone van de stadsomwalling kan gerekend worden), geeft dit een serieuze indicatie dat ook in het westelijke deel van de oude binnenstad sporen van het middeleeuwse Ieper bewaard zijn onder de huidige infrastructuur en bebouwing. De dichtstbijzijnde locaties ID 152637 (Sint-Niklaaskerk), ID 152638 (Boterpoort) en ID 152639 (Tempelpoort) zijn indicatoren en geven de ligging aan van historisch gekende gebouwen, maar er vond geen archeologisch onderzoek plaats op deze locaties. Ze zijn dus minder relevant voor het plangebied.

In de lente/zomer van 2017 zal ter hoogte van Stationsstraat 53-55, schuin aan de overzijde van de straat van het huidig plangebied, een archeologische opgraving worden uitgevoerd, waarbij informatie zal gegenereerd worden die mogelijk relevant zal zijn voor de site aan de Stationsstraat 62-64.

Figuur 22 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (bron: CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Op basis van de beschikbare historische en cartografische bronnen kan gesteld worden dat de site zich sinds de 13de eeuw binnen de stadsomwalling bevindt. Minstens sinds eind 18de eeuw is bebouwing aanwezig op de site. De site lag steeds aan de zuidwestelijke rand van de stad, niet veraf van de omwalling. Er kan verondersteld worden dat het projectgebied in de late middeleeuwen en 16de-17de eeuw nog niet zo dicht was bebouwd als nu, en dat er eerder een verspreide bewoning was met achtererven waarop mogelijk agrarische en artisanale activiteiten plaatsvonden. Mogelijk maakte het perceel deel uit van de "Scottenhouc", een omheind open terrein voor het slachtvee, maar dat is niet met zekerheid te stellen. De Stationsstraat was tot in de 19de eeuw gekend als de Vleesschouwersstraat (die minstens tot begin 15de eeuw teruggaat), wat er mogelijk op duidt dat er slagers en beenhouwers waren gevestigd langsheen deze straat.

- Op archeologisch vlak is dit westelijk deel van de binnenstad zo goed als ongekend. Een recent onderzoek op het Colaertplein geeft echter wel aan dat er tot op een diepte van ca. 3m archeologische resten kunnen verwacht worden.

- De huidige bebouwing en kelders tot op ca. 2m diepte hebben al voor een aanzienlijke verstoring van het bodemarchief gezorgd. In het kader van de geplande werken zal de volledige site verstoord worden tot 3m diep.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van het bureauonderzoek geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen of er al dan niet verder onderzoek noodzakelijk is.

Op basis van de historische gegevens kan gesteld worden dat er minstens reeds vanaf de 13de eeuw activiteit was op de site, wat zich ongetwijfeld heeft vertaald in archeologische restanten. Er kan dus besloten worden dat de kans reëel is dat er een archeologische site aanwezig op het terrein. Het oude landgebruik en de oude bebouwing zullen ongetwijfeld sporen nagelaten hebben in de ondergrond; deze archeologische sporen zijn vermoedelijk nog (deels) aanwezig onder de huidige kelder. Gezien er nog bebouwing aanwezig is op de site, kunnen de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze sporen niet worden nagegaan. Wel kan verondersteld worden dat er mogelijk funderingen, waterputten, afvalkuilen, greppels en andere grondsporen aanwezig zijn. Ook sporen van ambachtelijke activiteiten (bijvoorbeeld beenhouwers) zijn niet uit te sluiten. Hoewel al deels vergraven door de huidige kelder, hebben de sporen op deze site een hoge indicatieve waarde aangezien er over dit stadsdeel van Ieper nog maar amper archeologische gegevens gekend zijn.

De werken voorzien in het verdiepen van bestaande kelder met een extra meter; het volledige terrein wordt uitgegraven tot 3m onder maaiveld. Gezien de archeologische kennis van dit deel van de oude binnenstad van Ieper nihil is, zal elk archeologisch spoor/structuur, hoe beperkt ook, relevante kenniswinst opleveren. Er wordt dan ook geadviseerd om de site verder archeologisch te onderzoeken.

Aangezien er nog gebouwen aanwezig zijn op de site, kan dit archeologisch onderzoek pas plaatsvinden na het slopen van de gebouwen. Rekening houdend daarmee, en ook met de eerder beperkte oppervlakte van de site, wordt geadviseerd om na de sloop direct over te gaan tot een archeologische opgraving en de stap van vooronderzoek met ingreep in de bodem over te slaan. Dit is wat betreft de kosten-batenanalyse de meest aangewezen methodiek. Na de sloop eerst nog een vooronderzoek met ingreep in de bodem inplannen zou betekenen dat de werken onnodig lang stil zouden liggen, wat de kost extra zou doen oplopen. Het uitvoeren van een vooronderzoek betekent ook dat er nog een reële kans is dat een verdere opgraving moet worden geadviseerd. Bovendien zal er wetenschappelijk gezien voor dergelijke kleine terreinen het meeste informatie gegenereerd worden indien de site ineens wordt opgegraven. Zowel budgettair, wetenschappelijk als naar timing toe is direct over gaan tot een opgraving de meest aangewezen onderzoeksmethode.

De modaliteiten voor deze opgraving worden behandeld in het programma van maatregelen.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. Op basis van de beschikbare historische en cartografische bronnen kan gesteld worden dat de site zich sinds de 13de eeuw binnen de stadsomwalling bevindt. Minstens sinds eind 18de eeuw is bebouwing aanwezig op de site. De site lag steeds aan de zuidwestelijke rand van de stad, niet veraf van de omwalling. Er kan verondersteld worden dat het projectgebied in de late middeleeuwen en 16de-17de eeuw nog niet zo dicht was bebouwd als nu, en dat er eerder een verspreide bewoning was met achtererven waarop mogelijk agrarische en artisanale activiteiten plaatsvonden. Mogelijk maakte het perceel deel uit van de “Scottenhouc", een omheind open terrein voor het slachtvee, maar dat is niet met zekerheid te stellen. De Stationsstraat was tot in de 19de eeuw gekend als de Vleesschouwersstraat (die minstens tot begin 15de eeuw teruggaat), wat er mogelijk op duidt dat er slagers en beenhouwers waren gevestigd langsheen deze straat.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

De huidige gebouwen zijn reeds onderkelderd, tot een diepte van 2m onder maaiveld. De archeologische sporen zijn dus al (deels) verstoord. Er wordt echter verwacht dat er tot op een diepte van 3m onder maaiveld archeologische restanten kunnen aangetroffen worden.

- Zijn er factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Zie vraag hierboven. Eventuele archeologische sporen zijn mogelijk al (deels) verstoord bij het aanleggen van de huidige kelder.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken omvatten het slopen van de huidige bebouwing en het oprichten van een meersgezinwoning. Voor de nieuwbouw wordt het perceel opnieuw volledig onderkelderd voor bergingen en garages. Hierbij dienen de bestaande kelders ongeveer 1m verder uitgediept worden, en dit over de volledige oppervlakte van het terrein. De onderzijde van de funderingsplaat van de nieuwe kelder komt ca. 3,00m onder het huidige (en nieuwe) maaiveld te liggen.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Welke waarde heeft de site?

Op basis van de historische en archeologische gegevens kan besloten worden dat de kans reëel is dat er een archeologische site aanwezig op het terrein. Het oude landgebruik en de oude bebouwing zullen ongetwijfeld sporen nagelaten hebben in de ondergrond; deze archeologische sporen zijn vermoedelijk nog (deels) aanwezig onder de huidige kelder. Gezien er nog bebouwing aanwezig is op de site, kunnen de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze sporen niet worden nagegaan. Wel kan verondersteld worden dat er mogelijk funderingen, waterputten, afvalkuilen, greppels en andere grondsporen aanwezig zijn. Ook sporen van ambachtelijke activiteiten (bijvoorbeeld beenhouwers) zijn niet uit te sluiten. Hoewel al deels vergraven door de huidige kelder, hebben de sporen op deze site een hoge indicatieve waarde aangezien er over dit stadsdeel van Ieper nog maar amper archeologische gegevens gekend zijn.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Zowel budgettair, wetenschappelijk als naar timing toe is direct over gaan tot een opgraving de meest aangewezen verdere strategie. De modaliteiten voor deze opgraving worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Ieper Stationsstraat 62-64, gelegen binnen de archeologische zone van de stad Ieper, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer bedraagt en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Het terrein van 305m² groot is momenteel bebouwd en onderkelderd. De geplande werken omvatten het slopen van de huidige bebouwing en het oprichten van een meersgezinwoning. Voor de nieuwbouw wordt het perceel opnieuw volledig onderkelderd voor bergingen en garages. Hierbij dienen de bestaande kelders ongeveer 1m verder uitgediept worden, en dit over de volledige oppervlakte van het terrein. De onderzijde van de funderingsplaat van de nieuwe kelder komt ca. 3,00m onder het huidige (en nieuwe) maaiveld te liggen.

Op basis van de beschikbare historische en cartografische bronnen kan gesteld worden dat de site zich sinds de 13de eeuw binnen de stadsomwalling bevindt. Minstens sinds eind 18de eeuw is bebouwing aanwezig op de site. De site lag steeds aan de zuidwestelijke rand van de stad, niet veraf van de omwalling. Er kan verondersteld worden dat het projectgebied in de late middeleeuwen en 16de-17de eeuw nog niet zo dicht was bebouwd als nu, en dat er eerder een verspreide bewoning was met achtererven waarop mogelijk agrarische en artisanale activiteiten plaatsvonden. Mogelijk maakte het perceel deel uit van de “Scottenhouc", een omheind open terrein voor het slachtvee, maar dat is niet met zekerheid te stellen. De Stationsstraat was tot in de 19de eeuw gekend als de Vleesschouwersstraat (die minstens tot begin 15de eeuw teruggaat), wat er mogelijk op duidt dat er slagers en beenhouwers waren gevestigd langsheen deze straat. Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. Op archeologisch vlak is dit westelijk deel van de binnenstad zo goed als ongekend. Een recent onderzoek op het Colaertplein geeft echter wel aan dat er tot op een diepte van ca. 3m archeologische resten kunnen verwacht worden.

Er was minstens reeds vanaf de 13de eeuw activiteit op de site, wat zich ongetwijfeld heeft vertaald in archeologische restanten. Er kan dus besloten worden dat de kans reëel is dat er een archeologische site aanwezig op het terrein. Het oude landgebruik en de oude bebouwing zullen ongetwijfeld sporen nagelaten hebben in de ondergrond; deze archeologische sporen zijn vermoedelijk nog (deels) aanwezig onder de huidige kelder. Gezien er nog bebouwing aanwezig is op de site, kunnen de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze sporen niet worden nagegaan. Wel kan verondersteld worden dat er mogelijk funderingen, waterputten, afvalkuilen, greppels en andere grondsporen aanwezig zijn. Ook sporen van ambachtelijke activiteiten (bijvoorbeeld beenhouwers) zijn niet uit te sluiten. Hoewel al deels vergraven door de huidige kelder, hebben de sporen op deze site een hoge indicatieve waarde aangezien er over dit stadsdeel van Ieper nog maar amper archeologische gegevens gekend zijn.

De werken voorzien in het verdiepen van bestaande kelder met een extra meter; het volledige terrein wordt uitgegraven tot 3m onder maaiveld. Gezien de archeologische kennis van dit deel van de oude binnenstad van Ieper nihil is, zal elk archeologisch spoor/structuur, hoe beperkt ook, relevante kenniswinst opleveren. Er wordt dan ook geadviseerd om de site verder archeologisch te

onderzoeken. Aangezien er nog gebouwen aanwezig zijn op de site, kan dit archeologisch onderzoek pas plaatsvinden na het slopen van de gebouwen. Rekening houdend daarmee, en ook met de eerder beperkte oppervlakte van de site, wordt geadviseerd om na de sloop direct over te gaan tot een archeologische opgraving en de stap van vooronderzoek met ingreep in de bodem over te slaan. Zowel budgettair, wetenschappelijk als naar timing toe is direct over gaan tot een opgraving de meest aangewezen verdere strategie. De modaliteiten voor deze opgraving worden behandeld in het programma van maatregelen.

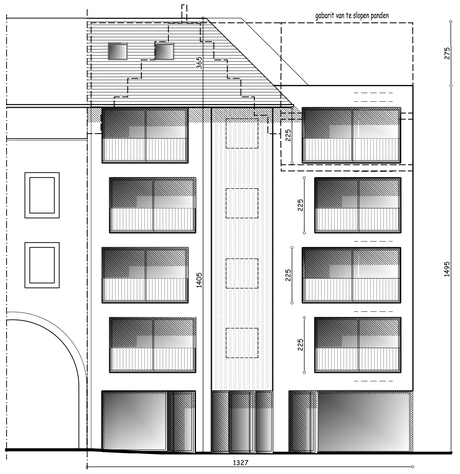
5. Bibliografie

- X, 2016, *Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Ieper, Sint-Niklaasstraat, site De Meersen.*
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/
- http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/
- http://www.geopunt.be/kaart
- http://www.ngi.be/topomapviewer/
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be
- https://www.sanderusmaps.com

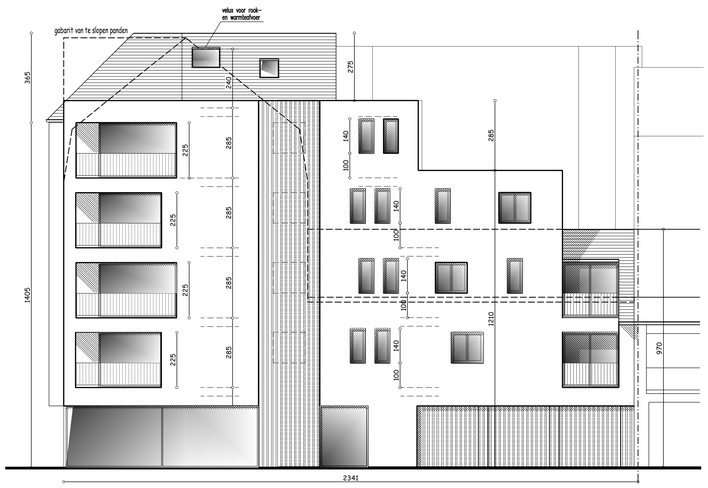
6. Bijlage

- Figurenlijst

Figuur 1 Topografische kaart (bron: ngi.be). 7
Figuur 2 Topografische kaart, detail (bron: ngi.be). 8
Figuur 3 Kadasterkaart (bron: geopunt.be). 8
Figuur 4 Orthofoto 2016, met bovenaanzicht op de huidige bebouwing (bron: geopunt.be). 9
Figuur 5 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be) 11
Figuur 6 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be). 12
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, detail (bron: geopunt.be). 13
Figuur 8 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be) 13
Figuur 9 Zicht op de bodemkaart (bron: geopunt.be) 14
Figuur 10 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 15
Figuur 11 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 16
Figuur 12 Ontwikkeling van de stad Ieper: I: twee kernen in de 11de eeuw; II: Ieper tot het einde van de 12de eeuw; III: De uitbreidingen van de 13de eeuw met aanduiding van de site in het rood; IV: Ieper en het verloop van de tweede omwalling (Uterste Veste) in de 14de eeuw (overgenomen uit: X, 2016, p. 5). 19
Figuur 13 Uitsnede uit de kaart van Braun en Hogenberg, 1581-1588 (bron: www.sanderusmaps.com). 22
Figuur 14 Uitsnede uit een vroeg 17de-eeuwse kaart (bron via cartesius.be: http://uurl.kbr.be/1035847). 22
Figuur 15 Aanduiding van de site op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het noorden opschuiven. 23
Figuur 16 Aanduiding van de site op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het zuidwesten opschuiven. 23
Figuur 17 Aanduiding van de site op de Poppkaart, midden 19de eeuw (kaart aangeleverd door Jan Decorte). 24
Figuur 18 Aanduiding van de site op de Vandermaelenkaart (bron: geopunt.be). De projectie moet iets naar het westen opschuiven. 24
Figuur 19 Aanduiding van de site op de topografische kaart van 1893 (bron: cartesius.be). De projectie moet iets naar het oosten opschuiven. 25
Figuur 20 Aanduiding van de site op de orthofoto van 1971 (bron: geopunt.be). 25
Figuur 21 Aanduiding van de site op de orthofoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be). 26
Figuur 22 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (bron: CAI). 28
Bijlage Bouwplannen (bron: initiatiefnemer)

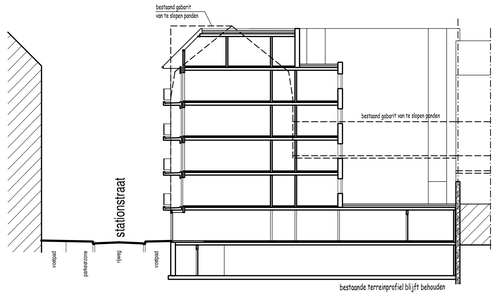
voorgevel
(stationstraat)

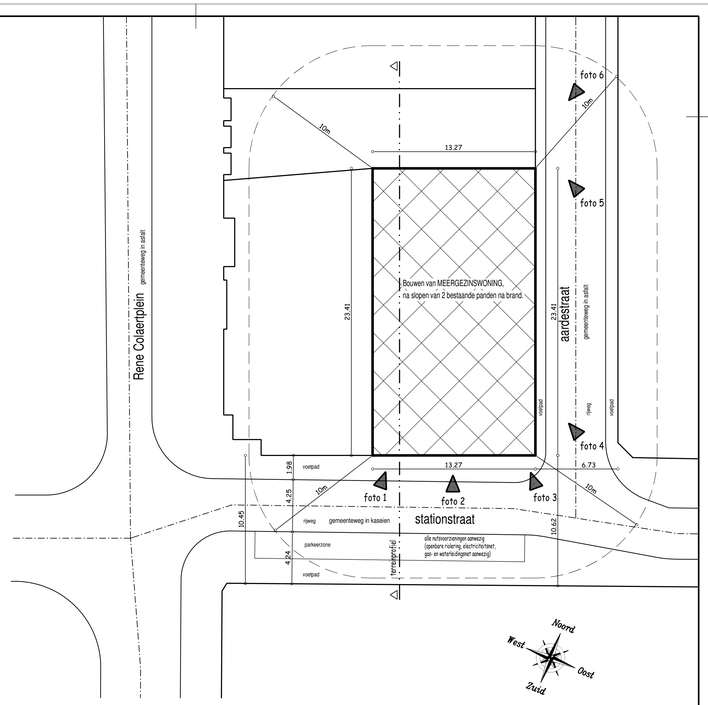
zijgevel
(aardestraat)

materialen:

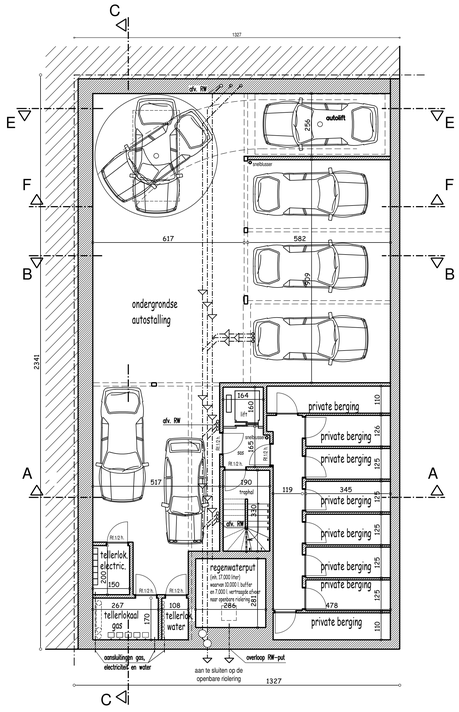
- grijs-bruin genuanceerde gevelsteen
- rustieke dakpannen
- buitenschrijnwerk - donkere kleur
- ballustrades in RVS-metaal
- verticale elementen in vergrijsd hardhout

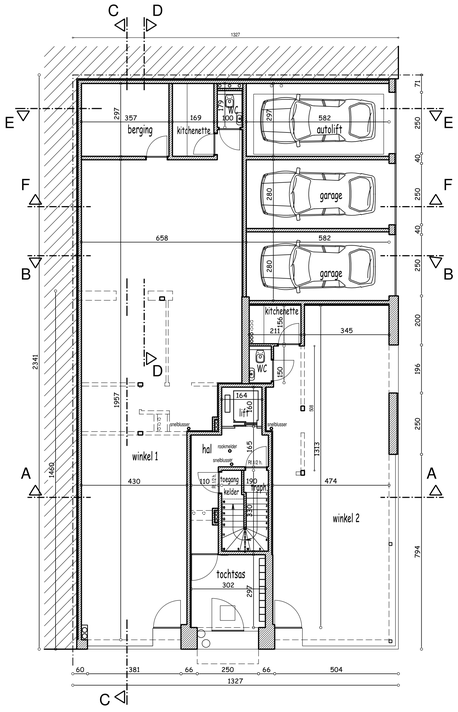
terreinprofiel schaal: 1/200

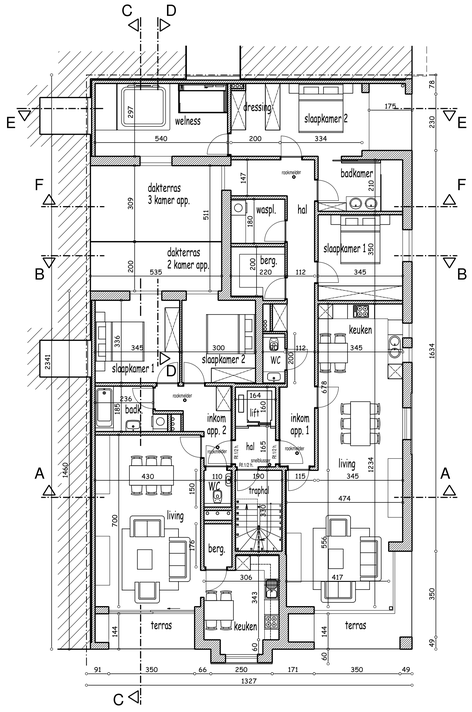
inplantingsplan schaal: 1/200

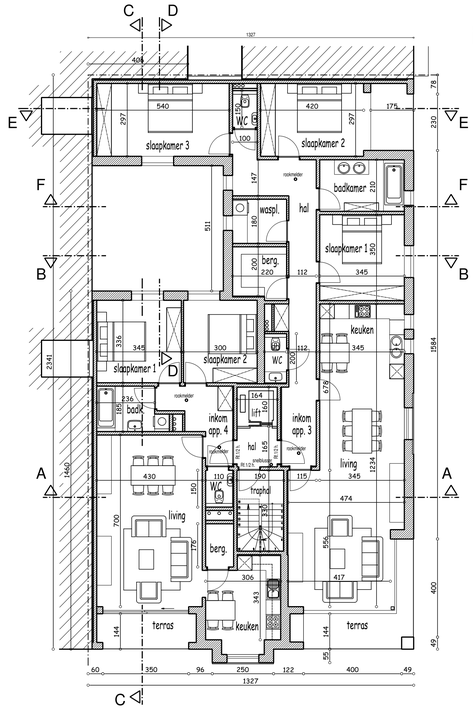
kelderniveau
(ondergrondse autostalling in bestaande kelders)

gelijkvloers

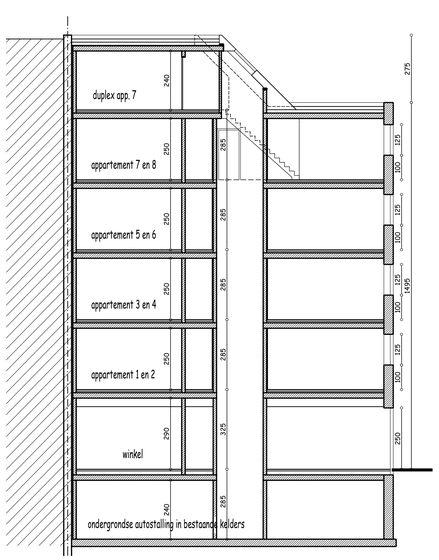

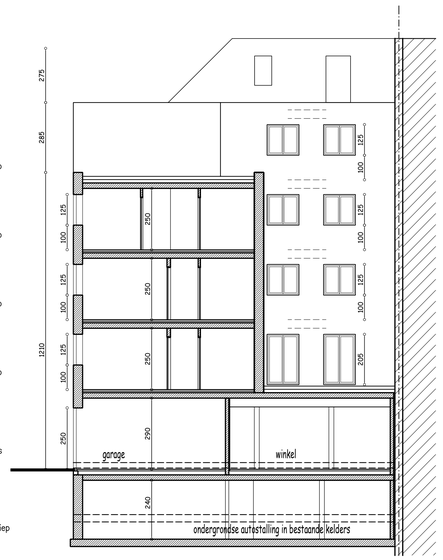
nivo 1

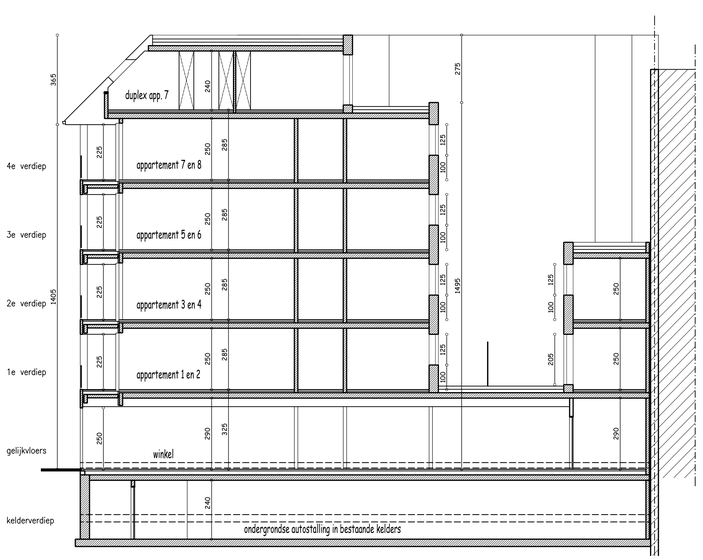

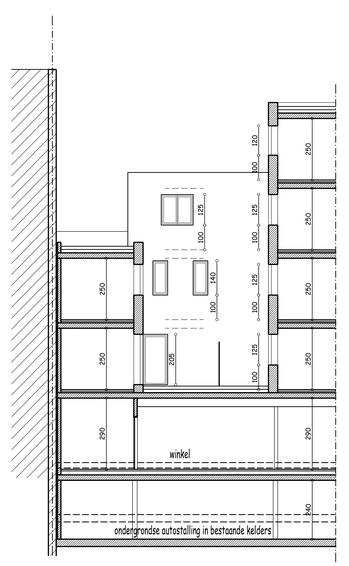
nivo 2

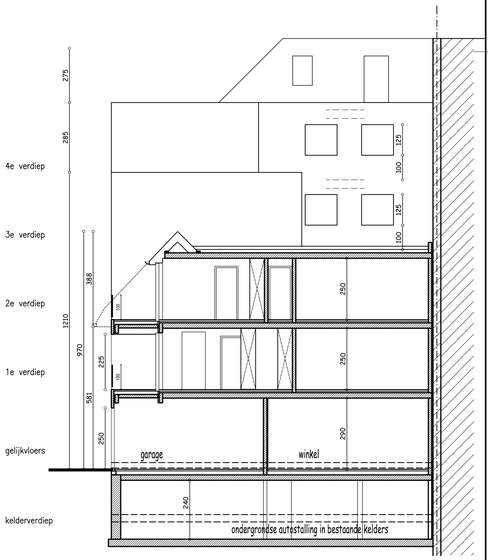
architect: orde arch. west-vlaanderen:	provincie + gemeente:
Wilfried FELIERS Merghelynckstraat 7, 8900 IEPER. tel.: 0475 670 785 - fax: 057 21 87 31	West-vlaanderen Ieper.
	ontwerptitel:
	Bouwen van MEERGEZINSWONING, na slopen van 2 bestaande panden na brand.
bouwheer:	bladtitel + schaal:
bvba MORTIER-VERMEERSCH Dikkebusseweg 299, 8900 IEPER. tel.: 0477 / 98 22 70	architecturale plan - NIEUWE TOESTAND grondplannen - gevels schaal: 1/100
zaakvoerder Jaak MORTIER	ligging:
	Stationsstraat 62-64, 8900 IEPER. kad. afd.1 Sie F, nrs. 592 p, 592 t en 594 g.
aannemer:	opgemaakt: 21 02 2017 — dossier nr.: 1607
De architect zal verwittigd worden bij de aanvang der werken, geen enkele wijziging is toegelaten. Alle stabiliteitsberekeningen voor beton- en staalconstructies worden opgemaakt door een erkend studieburo, dit voor enige uitvoering en voor rekening van de aannemer. Alle afmetingen dienen door de uitvoerders nagegaan te worden. Alle funderingen worden tot op vorstvrije diepte en tot op voldoende draagkrachtige grond geplaatst.	wijzigingen: — blad nr.: BA.1/2

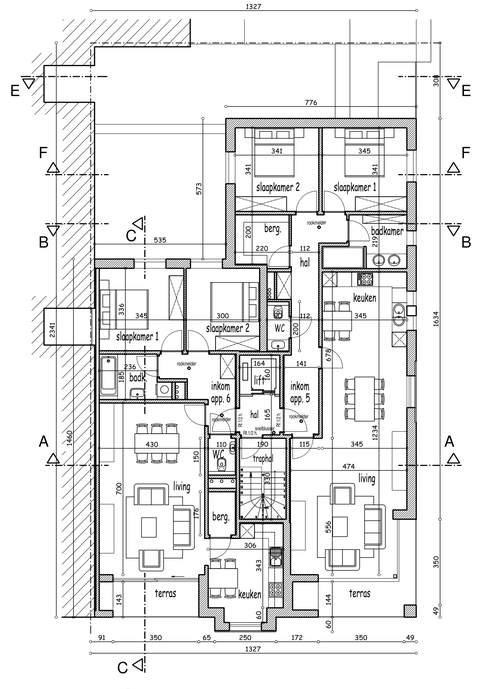
doorsnede AA

doorsnede BB

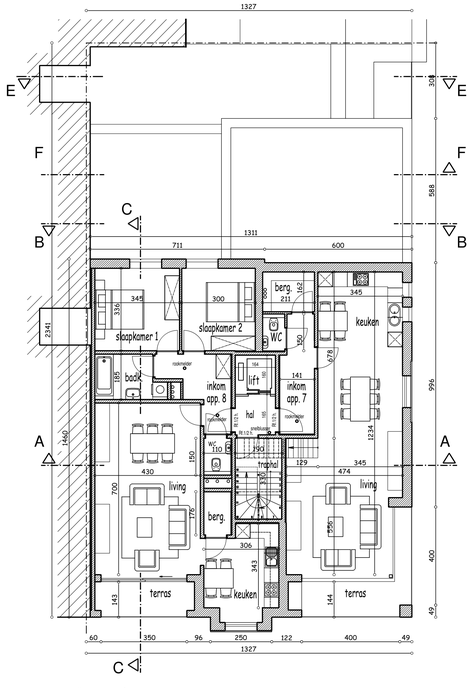
doorsnede CC

doorsnede DD

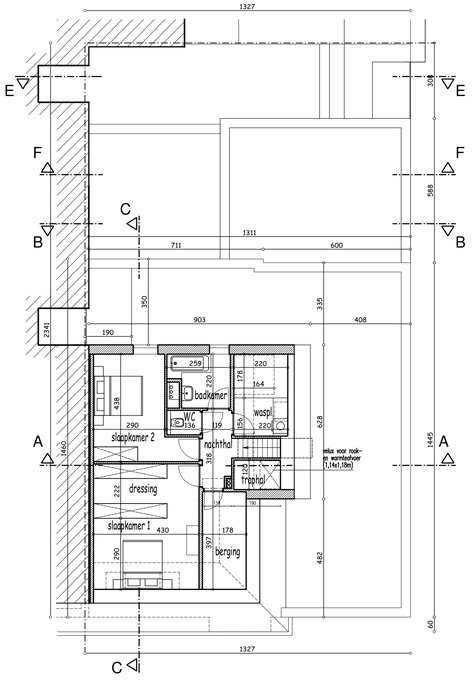
doorsnede EE

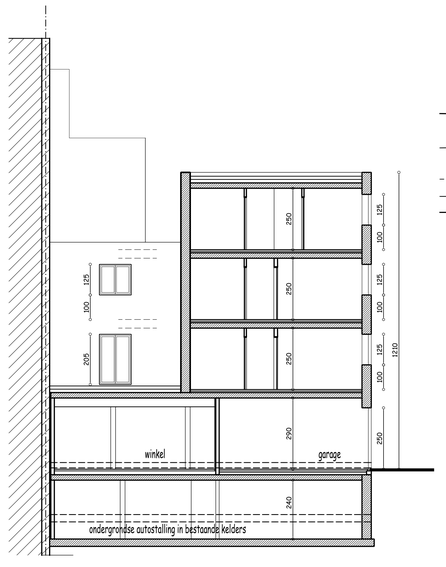
nivo 3

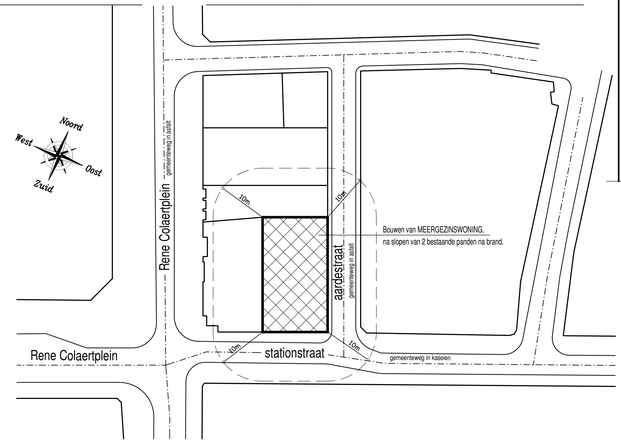
nivo 4

duplex nivo 4

doorsnede FF

omgevingsplan schaal: 1/500

architect: orde arch. west-vlaanderen:

Wilfried FELIERS

Merghelynckstraat 7,
8900 IEPER.
tel.: 0475 670 785 - fax: 057 21 87 31

bouwheer:

bvba MORTIER-VERMEERSCH

Dikkebusseweg 299,
8900 IEPER.
tel.: 0477 / 98 22 70

zaakvoerder Jaak MORTIER

aannemer:

De architect zal verwittigd worden bij de aanvang der werken, geen enkele wijziging is toegelaten. Alle stabiliteitsberekeningen voor beton- en staalconstructies worden opgemaakt door een erkend studieburo, dit voor enige uitvoering en voor rekening van de aannemer. Alle afmetingen dienen door de uitvoerders nagegaan te worden. Alle funderingen worden tot op vorstvrije diepte en tot op voldoende draagkrachtige grond geplaatst.

provincie + gemeente:

West-vlaanderen
Ieper.

ontwerptitel:

Bouwen van MEERGEZINSWONING,
na slopen van 2 bestaande panden na brand.

bladtitel + schaal:

architecturale plan - NIEUWE TOESTAND

grondplannen - gevels - doorsnede — schaal: 1/100

ligging:

Stationsstraat 62-64,
8900 IEPER.

kad. afd.1 Sie F, nrs. 592 p, 592 t en 594 g.

opgemaakt: 21 02 2017

dossier nr.: 1607

wijzigingen:

blad nr.: BA.2/2